

NOWOŚĆ!

JAN BIELATOWICZ

**LAUR KAPITOLU
I WIANEK RUTY**

(Na polach bitew 2 Korpusu)
Str. 205. Cena 15/- plus porto.
Do nabycia:
w Kat. Ośrodka Wyd. Veritas
12, Praed Mews, London, W.2

GAZETA

NIEDZIELNA

ROZPOCZYNAMY
WYSYŁKĘ
KALENDARZA
RODZINY
POLSKIEJ.

WYSYŁKA
DOKONYWANA JEST
W KOLEJNOŚCI
ZAMÓWIEN.

W TEJ CHWILI
ZAŁATWIAMY
PRZED WSZYSTKIM
ZAMÓWIENIA
ZAMORSKIE.

ROK 6.

LONDYN, 5 grudnia 1954

NR. 49/293

MARYJA W DZIEJACH KOŚCIOŁA

Na zakończenie Roku Maryjnego

PIERWSZY raz w dziejach Kościoła obchodzimy Rok Maryjny, którego uroczyste zakończenie nastąpi 8 grudnia. W całym świecie odbywały się w ciągu całego Roku Maryjnego (od 8 grudnia 1953 do 8 grudnia 1954) uroczyste zjazdy, pielgrzymki i obchody ku uczczeniu Matki Bożej, a w wielu pismach i książkach, w wielu audycjach radiowych całego świata głośno wielkość Niepokalanie Poczętej i rozważano Jej świętość i łaski, jakimi w obfitości udarował Ją Wszechmocny. Ukoronowaniem tych wszystkich uroczystości były dni, jakie przeżywał Rzym, stolica chrześcijaństwa, i cały świat katolicki pod koniec października i 1 listopada. Od 24 do 28 października odbył się tam Kongres Mariologiczny naukowy, na którym odczyty i dyskusje uwypukliły znaczenie Niepokalanego Poczęcia. Od 28 października do 1 listopada trwał Kongres Maryjny, którego celem było oddanie czci Matce Boskiej. Niedziela 31 października poświęcona była modłom za Kościół Milczenia, a dzień Wszystkich Świętych, czwarta rocznica ogłoszenia dogmatu Wniebowzięcia, był wielką manifestacją w obecności Wikariusza Chrystusowego, który ogłosił liturgiczne święto Maryi Królowej Nieba i Ziemi. Na tę uroczystość ogłoszenia jeszcze jednego tytułu chwały Maryi przybyli dla uczczenia swej Matki wierni synowie i córki ze wszystkich stron świata, a zwłaszcza ze słynnych sanktuariów maryjnych, przybyły delegacje ze sztandarami i utworzyły jakoby żywą koronę dla uczczenia Królowej Wszechświata.

KTOŻ JEST TA, KTÓRA ODBIERA TAKIE HOŁDY?

Już w Raju Jej przyjęcie zapowiedział sam Bóg: Ona zetrze głowę węża i będzie nieprzyjaźnią między Nią a szatanem. Zapowiedzieli Ją Prorocy, a poeta rzymski spodziewał się odrodzenia świata po przyjściu Dziewicy na ziemię.

Gdy była dorastającą Panią, posłyszawszy pochwałę Boga samego, przyniesioną Jej przez Archanioła: Bądź pozdrowiona, łaski pełna, Pan z Tobą. Większej chwały żaden z ludzi nie posłyszał i nie posłysz. A Ona sama przepowiedziała o sobie: Błogosławioną zwąć Młę będą wszystkie narody.

JAKŻEŻ PRZESZŁA PRZEZ ŻYCIE?

Cicho i w ukryciu!

W ognisku domowym pełniła wszystkie codzienne, s z a r e, obowiązki, gotowała, prała, czerwała, szyła, sprzątała.

Nie zostawiła po sobie żadnych dzieł naukowych, literackich, rzeźbiarskich, malarskich, muzycznych — a sława Jej rozbrzmiewa po całym świecie i jak zapowiedziała, błogosławioną zwąć Ją wszystkie narody.

Przeszła cicho przez całe swe życie, nawet Ewangeli-

MATKA BOSKA ZWYCIĘSKA Z KOZIELSKA

Po lewej stronie obraz T. Zielińskiego, rzeźbiony w drzewie w obozie jeńców w Kozielsku. Obraz znajduje się obecnie w Brompton Oratory w Londynie. Po prawej obraz W. Siemiradzkiego z koszulką T. Terleckiego, znajdujący się w kaplicy Szpitala Polskiego w Penley. Ten drugi obraz powrócił ostatnio do Anglii po uroczystościach Kongresu Mariologiczno-Maryjnego w Rzymie. Opis uroczystości na stronie 2.

ści i inni Apostołowie nie zanotowali szczegółów z Jej życia poza kilku drobnymi fragmentami. W ukryciu ogniska rodzinnego praktykowała cnoty i oddawała cześć Bogu, a rozślawiona jest po całym świecie. Jak żadna niewiasta, jak żaden mężczyzna: chwałę Jej głosi Kościół, a w dziełach swych wysławiają Ją najwięksi geniusze pióra, pędzla, dźwięku i rytmu.

Stała pod Krzyżem, jako Współodkupicielka rodzaju ludzkiego, jako Królowa Męczenników. Była przy powstaniu Kościoła, w Wieczerniku z Apostołami i niewiastami trwając w nowonnie, w oczekiwaniu na Zesłanie Ducha Świętego.

W modlitwach w Mistycznym Ciele swego Syna trwała aż do chwili, gdy została z ciałem i

duszą wzięta do nieba, do Tego, któremu jak najdoskonalej służyła na ziemi.

CHWAŁA MARYI W BIEGU DZIEJÓW

Chwałę Maryi głósili Apostołowie i uczniowie Chrystusowi, obrazy Jej zdobiły katakumby już w II i III wieku dziejów chrystusowych. cześć Jej głósili i cześć Jej bronili Ojcowie i Doktorowie Kościoła i Sobory Powszechne. Pod Jej wezwaniem wzniesiono nieprzeliczone świątynie. Szerzeniu Jej czci służyły liczne zakony, zgromadzenia zakonne i instytucje świeckie.

Dwie postawy dadzą się zawsze wyróżnić w tym trwającym prawie dwa tysiąclecia nabożeństwie do Matki Boskiej: kontemplacja i błaganie. Jedni wpatrują się oczyma duszy w oblicze

cielesne i duchowe Niepokalanej, trwają w kontemplacji Jej cnót, nieskalanej piękności, niewzruszonej wiary, bezgranicznej ufności i przewyższającej wszystko miłości Boga i bliźniego. Inni zanoszą prośby o łaski doczesne i łaski mające ścisły związek z życiem duchowym chrześcijanina i przyszłym życiem wiecznym. — Zresztą w życiu chrześcijanina i w życiu Kościoła te dwie postawy przeplatają się wzajemnie, bo też inaczej nie może być w odniesieniu się naszym do Maryi i w nabożeństwie do Niej.

A MARYJA?

Przez wszystkie wieki dawała nieprzeliczone dowody swej przepięknej Opieki, jaką otaczała Kościół i jednostki ludzkie. Jej wstawianictwu przypie-

rywano wielkie wydarzenia dziejowe, choćby wspomnieć: obronę Częstochowy, (1655), zwycięstwo pod Lepanto (1571) i pod Wiedniem (1683), wymodlone Różańcem, pokutą i błagalnymi procesjami. Nasz Jan III siedł pod Wiedniem, wstępując po drodze do miejsc wstawianych kultem oddawanym Matce Bożej — na wyprawę wojenną siedł jak pielgrzym, podobnie jak pielgrzymami byli rycerze Krucjat.

W żadnym wieku nie brakło dowodów opieki Matki Boskiej, — ale może nigdy nie było ich tyle, co w ostatnich stu latach. Tak dalece jest to oczywiste, że ostatnie sto lat zaczęto nazywać wiekiem, stuleciem Maryi.

Objawienie Cudownego Medalika w 1830, w Paryżu na rue du Bac, objawienia w La Salette w 1846, w Lourdes w 1858, w Fatimie w 1917, w Syrakuzach w 1953 i w tylu innych miejscowościach. Są to dowody, że w dzisiejszych czasach bardziej może niż kiedykolwiek potrzeba pomocy Matki Niebieskiej i Jej czulej opieki. Są to dowody, że widocznie choroby duchowe czasów dzisiejszych są tak wielkie, że przy łozu chorej ludzkości potrzeba jest szczególnej opieki Boskiej Samarytanki, która podobnie jak dobra matka czuwa nad wszystkimi swymi dziećmi zawsze i wszędzie, ale ze szczególną troskliwością pochyla się nad chorą dzieciną i podwaja, potraja, uwielokrotnia swoje o nią starania. Na ciężką chorobę czasów dzisiejszych wskazuje p l a c z Matki Boskiej w La Salette i w Syrakuzach.

Kościół katolicki na to szczególne zaopiekowanie się Niepokalanej dzisiejszą cierpiącą ludzkością odpowiada jak dobre dziecię wzmocnionym nabożeństwem: ufnością, wdzięcznością miłością.

Wznosi bazyliki w Lourdes, La Salette, Fatimie, Pompei.

Powołuje do życia nowe zgromadzenia zakonne poświęcone Maryi, Jej Wniebowzięciu, Niepokalanemu Poczęciu, Niepokalanemu Sercu.

Ustanawia nowe święta liturgiczne ku Jej czci lub istniejące rozciąga na cały świat: Siedmiu Boleści (1817), Objawienia w Lourdes (1890, 1907), Macierzyństwa (1931), Niepokalanego Serca (1944) i obecnie Maryi Królowej Nieba i Ziemi.

Cały rodzaj ludzki poświęca w roku 1942 Niepokalanemu Sercu Bożej Rodzicielki.

Ogłasza pierwszy w dziejach Rok Maryjny.

Ufnie błaga i czeka na tę chwilę, kiedy Niepokalana, która jak zawsze dotąd pokonała wszystkie herezje, tak i dziś pokona największe zło dotychczasowych dziejów: zorganizowany ateizm.

Kościół ufnie czeka na tę chwilę, kiedy tak jak w Kanle Galijskiej Matka Boga-Człowieka i Matka nasza swym orędownictwem przyspieszy godzinę Jezusowego zmiłowania.

Władysław Jelonek

NUMER GWIAZDKOWY

„GAZETY NIEDZIELNEJ”

UKAZE SIĘ 19 GRUDNIA W PODWÓJNEJ OBJĘTOŚCI
16 STRON, w pięknej dwukolorowej szacie graficznej
i będzie zawierał
liczne opowiadania, nowele, humoreski, konkurs
rozrywkowy, humor, ilustracje, gawędę, felieton itd.

CENA NUMERU 1 SZYLING.

P. T. Kolporterów prosimy o wczesne nadsyłanie zamówień. **

KALENDARZYK

GRUDZIEŃ

5 n 2 Adw. Saby op.
6 p Mikołaja b. w.
7 w Ambrożego b. w. dK.
8 s Niepokalanego Poczęcia
9 c Piotra Fourrier w.
10 p N. M. P. Loretanskiej
11 s Damazego P. w.
N. Maryi P. (św. ob.
w Irlandii i Szkocji)

FAZY KSIĘŻYCA

Piątek, 10 grudnia
Pełnia

NASZA AKCJA
MIŁOSIERDZIA

MŁODY GRUŻLIK

„Mając 19 lat zapadłem na gruźlicę płuc w roku 1948 — czytamy w jednym z listów — i ponieważ odmy nie można już było zrobić, poddano mnie operacji torakoplastyki. Potem zapadłem na chorobę drugiego płuca, przyjmowałem odmy przez dziewięć miesięcy, ale po trzech latach otworzyła mi się nowa kaverna u szczytu płuca prawego. Potrzebuję lekarstw, których nie mogę nabyć z własnych środków i gorąco proszę o ratunek.
M. H.”

LISTA OFIAR NR 49

L. H. (dla matki trojga dzieci) — 5 s., Andrzej Fr. Woźniak £ 2, Wincenty Gawroński 10 s., M. Zgud £ 2, H. B. (ku chwale Najsw. Maryi Panny) £ 1, Jerzy i Helena £ 2, A. K. i J. i T. L. 10 s., St. C. z Walsingham 2/6, „Drucik” 3s.
Razem £ 9.0.6.
Bóg zapłać.

KTO ODBUDOWUJE I ODNAWIA
POLSKI KOŚCIÓŁ W LONDYNIE

Ofiary w dalszym ciągu nadeszły:

Z Londynu: N.N. 10 s., Radzikowski £ 1, Siwik £ 1.10.0.
Spoza Londynu: Ks. Marian Stańczyk, Ludlow, USA £ 5.5.8, Jerzy Łoś, Nottingham 5 s., J. Kruszyński od Komitetu Skarbu Narodowego w Wolverhampton £ 24, Leon Korpacz, Ipswich 3s., J. Kozakowska, Inverness 10 s., K. K. Kłazewicz, Bukuru, Nigeria £ 1.10.0.
Bóg zapłać.

OBRAZ MATKI BOSKIEJ
KOZIELSKIEJ

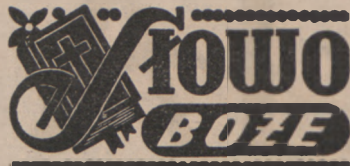
udekorowany medalem Ojca świętego przez arcybiskupa Gawlina na Kongresie Mariologiczno-Maryjnym w Rzymie.

Ks. Arcybiskup Gawlina, przygotowując w ramach Międzynarodowego Kongresu Maryjnego w Rzymie, program polskiej uroczystości ku czci Niepokalanego Bogarodzicy, Królowej Korony Polskiej — zwrócił się do rektora Misji Polskiej w Londynie ks. prałata Stanisławskiego z prośbą o wysłanie do Rzymu na kongres delegacji z obrazem Matki Boskiej Kozielskiej.

Aczkolwiek wiele było trudności i przeszkód, zdawało się nie do przewidzenia, udało się jednak sekretariatowi Instytutu Marianum w Penley wysłać do Rzymu delegację z obrazem Pani z Kozielska.

Już w sobotę, 16 października, p. Tarnawska odwiozła obraz do kolegium ojców marianów w Fawley Court, skąd zabrał go do Rzymu o. superior Jarzębowski, wyjeżdżając 19 października na Kongres Mariologiczny. Podczas chwilowego pobytu w Fawley Court, księża marianie wystawili obraz w swojej kaplicy.

Po przybyciu o. Jarzębowski do Rzymu, J. E. Ks. Arcybiskup Gawlina skierował obraz

DRUGA NIEDZIELA
ADWENTU

LEKCJA

Rzym, 15, 4-13

Bracia: Wszystki, cokolwiek jest napisane, dla naszego pouczenia napisane jest, abyśmy przez cierpliwość i pociechę z Pism świętych nadzieję mieli. A Bóg cierpliwości i pociechy niech skłoni was do jedności i wzajemnej według Jezusa Chrystusa, abyście jednomyślnie i jednymi ustami chwaliłi Boga i Ojca Pana naszego Jezusa Chrystusa. Dlatego przyjmujcie jedni drugich, jako i Chrystus przyjął was ku chwale Bożej. Bo po-

wiadam, że Chrystus Jezus stał się sługą żydów dla wierności Bożej i dla utwierdzenia obietnic Bożych. Poganie zaś wielbią Boga za miłosierdzie, jako napisane jest: Dlatego wyznawać cię będą wśród narodów, Panie, i imieniowi twemu śpiewać będą. I znowu powiada: Weselcie się, narody, z ludem jego. Oraz: Chwalcie Pana, wszystkie narody, i wysławiajcie go, wszystkie ludy. I znowu Izajasz mówi: Zjawi się potomek Jessego, który powstanie, aby panować nad narodami, w nim narody pokładają nadzieję. A Bóg nadziei niech was napelni wszelką radością i pokojem w wierze, abyście obfitowali w nadziei i mocy Ducha Świętego.

EWANGELIA

Mat. 11, 2-10

W on czas: Jan usłyszawszy w więzieniu o dziełach Chrystusowych, wysłał dwóch uczniów

swoich i powiedział mu: Tyś jest, który masz przyjść, czy też innego czekamy? A odpowiadając Jezus, rzekł im: Idźcie, poznajcie Janowi, coście słyszeli i widzieli. Słapi widzą, chromi chodzą, trędowaci są oczyszczeni, głusi słyszą, umarli zmarłych wstają, ubogim głoszona jest Ewangelia, a błogosławiony, który się ze mnie nie zgorzy. A gdy oni odeszli, począł Jezus mówić do rzesz o Janie: Coście wyszli widzieć na pustyni? Trzcinę chwiejącą się od wiatru? Ale coście wyszli widzieć? Czy człowieka w miękkie szaty obleczonego? Oto ci, którzy w miękkie szaty się przyodziewają, w domach królewskich są. Ale coście wyszli widzieć? Proroka? Oto wam powiadam: I więcej niż proroka. Ten jest bowiem, o którym napisano: Oto posyłam Anioła mego przed obliczem twym, który przygotowuje drogę twą przed tobą.

Stoimy u progu Przeistoczenia. Kapłan mówi: „Wśród wszystkich ofiar, prosimy Cię, Ty Boże, racz tę pobłogosławić, uznać, zatwierdzić, prawdziwą i miłą sobie uczynić, tak, żeby stała się dla nas Ciałem i Krwią najmilszego Syna Twojego, Pana naszego, Jezusa Chrystusa.” Jest to modlitwa ofiarna. Obok powtórzonej po raz trzeci prośby o przyjęcie i pobłogosławienie ofiary jest w niej po raz pierwszy wspomnienie wyraźne Ciała i Krwi Pana naszego Jezusa Chrystusa w słowach: „żeby stała się dla nas Ciałem i Krwią... Pana naszego Jezusa Chrystusa.”

Myśl tej modlitwy wyraża, że same z siebie ofiary nasze są niczym, daj im Panie pełną wartość przemieniając je w Twego Syna. Myśmy uczynili co było w naszej mocy, gdyśny te dary złożyli, Ty Panie, uczyni je godnymi Siebie. Uczynił to Syn Twój przyjmując naszą ludzką naturę, zechciej na nas złożyć błogosławieństwo, by się nam stały Ciałem i Krwią Jego.

Tę modlitwę znajdujemy już w dziele św. Ambrożego „De

Sacramentis” z 370 roku mniej więcej. O jej starożytności świadczą też słowa wyjęte z określeń

WŁADZE KOŚCIELNE
WOBEC SKARBU NARODOW.

Na tle sytuacji wewnętrzno-politycznej doszło obok Komisji Głównej Skarbu Narodowego do powstania Komisji Reorganizacyjnej Skarbu Narodowego a w związku z tym pojawiły się w prasie uszczypliwe uwagi na temat tego, że w obu tych komisjach — zwalczających się wzajemnie — zasiadają wysocy dostojnicy Kościoła katolickiego.

By uniknąć w tej sytuacji jakichkolwiek wątpliwości, wyjaśniamy na podstawie informacji otrzymanych od Polskiej Misji Katolickiej na Anglię i Walię, iż zgodnie z zarządzeniem władzy duchownej z dn. 11 października 1954 r. księża polscy nie uczestniczą w władzach ani jednej ani drugiej komisji Skarbu Narodowego, jakkolwiek mają — oczywiście — całkowitą swobodę ustosunkowania się zgodnie ze swymi poglądami i sumieniem, do prac zarówno jednej jak drugiej komisji.

PROŚBA
O PRZEISTOCZENIE

prawa rzymskiego: racz „pobłogosławić, uznać, zatwierdzić, prawdziwą i miłą sobie uczynić”.

Nagromadzenie wyrażen wzmacnia i podkreśla myśl w nich zawartą. Znajdują się one we wszystkich najstarszych rękopisach liturgicznych. Wymawiając je kapłan kreśli pięć razy znak krzyża nad leżącymi na ołtarzu darami ofiarnymi.

Teraz Bóg odpowiada na nasze prośby. Czyny to w tych samych słowach, których Syn Jego użył podczas ostatniej wieczerzy, by przemienić chleb i wino w Ciało i Krew Swoją.

Nadchodzi najświętsza chwila, gdy na ołtarzu spocznie Ciało i Krew Pana Jezusa. Teraz dokonuje się dzieło Odkupienia. W Przeistoczeniu przeszłość, teraźniejszość i przyszłość łączą się z sobą. Chrystus ten sam, który umarł na krzyżu i który króluje w niebie, ten sam, który przyjdzie na sąd ostateczny, przychodzi do nas.

Sam Chrystus jest kapłanem-ofiarnikiem, osoba kapłana-człowieka schodzi na drugi plan. Kapłan jest tylko narzędziem widymym Chrystusa, to też wy-

KRONIKA
Katolicka

Ks. prałat J. Rupp, przedstawiciel Episkopatu francuskiego dla spraw duszpasterstwa wśród obcokrajowców we Francji został mianowany biskupem. Polacy katolicy we Francji znają powszechnie ks. biskupa Ruppę jako ich szczerego i oddanego przyjaciela, toteż nominacja ta wywołała szczególną radość wśród Polonii francuskiej.

Biskupi Meksyku w zbiorowym liście pasterskim oświadczają, że nie jest misją Kościoła wypracowywanie programów po-

* * * * *

ZUPEŁNIE

NOWE

KARTKI ŚWĄTECZNE

* BOŻE NARODZENIE *

* W SZTUCE POLSKIEJ *

* * * * *

KOMPILET

8 różnych wzorów
z kopertami

* 3/9 + 6d. przesyłka *

* ZAMÓWIENIA: *
* V E R I T A S *

* * * * *

litycznych i ekonomicznych; Kościół szerzy prawdę, a więc iustalą zasady moralne, jakim muszą odpowiadać systemy gospodarcze i życie polityczne. Nie wystarczy jednak, by wszyscy mieli pracę; trzeba uznać zarówno dostojną godność pracownika, jak i godność i prerogatywy pracy: praca nie jest towarem, który się kupuje, a pracownik nie jest zwykłym źródłem energii.

konuje te same czynności i wymawia te same słowa, co Chrystus przy ostatniej wieczerzy w momencie pierwszego Przeistoczenia.

M. D.

stawiony został w wielkim ołtarzu kościoła polskiego św. Stanisława. O godz. 8 J. E. Ks. Abp Gawlina odprawił przed Kozielską Panią uroczystą Mszę św. w intencji chorych, inwalidów, lekarzy i obsługi 3 Polskiego Szpitala w Penley, z którego obraz został wysłany do Rzymu. Dostojnemu Celebransowi usługiwali do Mszy św. jasnogórscy paulini, przy bocznych zaś ołtarzach odprawiali Msze św. księża polscy z otoczenia J. E. Ks. Arcybiskupa.

Po Mszy św. Ks. Arcybiskup zaprosił delegata Instytutu Marianum do siebie na śniadanie, z ojcowską troskliwością wypytując o chorych w szpitalu penleyowskim, inwalidów wojennych, lekarzy, opiekę polską i ks. kapelana. Był wzruszony przywiezionymi darami, wykonanymi przez pacjentów w warsztatach terapii zajęciowej: 1. okolicznościowy adres sekretariatu Instytutu Marianum dla Ojca św. w wykonaniu graficznym i oryginalnej oprawie introigatorskiej, zawierający szereg zdjęć fotograficznych z dzieł Instytutu w Kraju, w obozie Kozielskim, wojsku polskim i na emigracji, 2. kopia tegoż adresu dla J. E. Ks. Arcybiskupa, 3. duży, ręcznie tkany szal z białej wełny angielskiej dla Ojca św. 4. podobny szal z czarnej wełny dla J. E. Ks. Arcybiskupa, oraz 5. kilkadziesiąt fotografii i obra-

zów Matki Boskiej Kozielskiej-Penlejewskiej dla rozdania podczas uroczystości kongresowych.

W dzień Zaduszny, 2 listopada, p. Birecki wyjechał na Monte Cassino, aby wziąć udział w imieniu Szpitala i swego Instytutu w nabożeństwie żałobnym za poległych podczas walk we Włoszech naszych żołnierzy. Następnie w otoczeniu grupy polskiej, z o. prof. Semkowskim z Kolegium Polskiego, zwiedził klasztor Monte Cassino, wspinał się rozbudowujący. Jeden z ojców benedyktynów oprowadził zwiedzających po całym klasztorze, pokazując odbudowane części, informując o nowych odkryciach dawnych budowli z czasów rzymskich itp. W rozmównicy klasztoru przyniesiono świeżo wydrukowaną księgę poległych i pochowanych żołnierzy polskich pod Monte Cassino.

We środę 3 listopada J. E. Ks. Arcybiskup udekorował w kościele św. Stanisława obraz Matki Boskiej Kozielskiej medalem Ojca św., udzielając jednocześnie arcybiskupstewego błogosławieństwa Instytutowi Marianum na Emigracji, nad którym przyjął protektorat i opiekę duchową.

We czwartek, 4 listopada delegacja przywiozła obraz Matki Boskiej Kozielskiej na stację kolejową w Rzymie w drodze powrotnej do W. Brytanii. Na

pożegnaniu przybyło kilku księży marianów z o. generałem Mroczkiem, ks. prof. dr. Marcinem Wojciechowskim na czele, oraz młody malarz wilnianin, p. Piotr Wróblewski. Po drodze delegacja zatrzymała się w Seminarium Polskim w Paryżu, gdzie obaj delegaci: o. Jarzębowski i p. Birecki opowiedzieli zebranym o rzymskich uroczystościach kongresowych i o obrazie M. B. Kozielskiej. Następnie poprosiły o obraz do swego klasztoru siostry nazaretanki, a w końcu, probosezcz, chrystusowiec, o Czesław Pawlak, do jednej z największych parafii górniczych polskich do Bruay-en-Artois, gdzie odbywała się misja, prowadzona przez o. pallotynów. Przez całą niedzielę 7 listopada Matka Boska Kozielska królowała w ołtarzu kościółka wśród górników, wysłuchując ich prośb i obypując łaskami.

Rankiem następnego dnia obraz odwieziony został autem do portu Dieppe, skąd przez Londyn przybył do swojej kapliczki szpitalnej w Penley.

W związku z uroczystościami rzymskimi Roku Maryjnego Sekretariat Marianum wydał pamiątkowe obrazki Matki Boskiej Kozielskiej, które bezpłatnie wysłał Rodakom po otrzymaniu ofrankowanej koperty z adresem. Pisać pod adresem: Sekretariat Instytutu Marianum, Penley Hall, Wrexham, England.

GAZETA NIEDZIELNA

Niedziela, 5 grudnia 1954

KSIĄŻKA POLSKA

Wypowiedziawszy nieubłagana wojnę narodowi polskiemu wrogowie jego rozpoczęli jednocześnie walkę ze słowem polskim, zawartym w książkach. Jednym z pierwszych zarządzeń okupacyjnych niemieckich był nakaz oddawania wszystkich książek i druków polskich, do książeczek do nabożeństwa włącznie. Uległy one furii zniszczenia okupanta i spłonęły oblane benzyną lub spalone w bardziej prymitywny sposób. A i nasz okupant ze wschodu zabrał się bardziej podstępnie, choć mniej jaskrawie, do walki z prawdziwym słowem i myślą polską, przechodzącą z pokolenia w pokolenie.

Straty poniesione podczas wojny w dziale bibliotecznym i wznoszący szkody wyrządzonej w ten sposób kulturze polskiej są niejednokrotnie nie do odrobienia. Nawet tam, gdzie książka polska może być swobodnie wydana i czytana, przeszkody natury finansowej uniemożliwiają wydanie wielu dzieł, których ponowne ukazanie się byłoby faktem doniosłym. Był czas, iż wydawało się, że na emigracji nie ma miejsca na szerszą akcję wydawniczą w ogóle, że pojemność rynku czytelniczego za granicą jest tak mała, iż książki przestaną się ukazywać.

Inicjatywa „Veritasu” rozpoczynającego akcję wydawniczą na dużą skalę (jak na nasze warunki) przyjęta została w kręgach miłośników książki polskiej z życzliwą nieufnością. Czy to się uda?

A jednak po paru latach istnienia Wydawnictwa możemy śmiało powiedzieć, że pomysł był szczęśliwy, a poparcie społeczeństwa wystarczające, aby akcja rozpowszechniania słowa polskiego miała grunt pod nogami. Książki są tanie i dobre, to powinno gwarantować dalsze ich ukazywanie się. Nabywanie ich nie jest laską dla Wydawnictwa, ani akcją charytatywną, lecz leży przede wszystkim w interesie każdego, kto pragnie książki pięknej, poznania literatury pięknej, czy religijnej. Braki czytelnictwa wywołane wojną są ogromne. Dzisiejsza młodzież, czytająca literaturę obcą, nie zna najbardziej zasadniczej literatury własnego narodu. Od dalszego popierania akcji wydawniczej przez polską publiczność czytającą zależy wiele: możliwość wydawania coraz więcej i coraz lepszych książek.

P. J.

OD REDAKCJI: W ostatnim artykule pt. „Utajona siła” w drugim zdaniu na początku nastąpiło skutkiem błędu drukarskiego przeoczonego przez korektę zniekształcenie sensu. Zdanie to powinno brzmieć: „Zjawisko to potwierdza zaobserwowaną dawną regułę socjologiczną, iż do wyobraźni ludzkiej bardziej przemawiają sprawy bliskie i uchwytnie, niż zagadnienia bardziej odległe, a więc słabiej apelujące do uczuć”.

Tym razem państwa zachodnie niemal nie mogły nadażyć w wymianie not z Rosją w sprawie nowej narady międzynarodowej.

Po odrzuceniu przez Francję, 30 sierpnia, przygotowywanej przez dwa lata umowy o Europejskiej Wspólnocie Obronnej, państwa zachodnie z Niemcami zachodnimi włącznie przygotowywały w Londynie od 28 września do 3 października a podpisały następnie na naradzie w Paryżu od 20 do 24 października. Nowy ustrój obronny z udziałem niemieckim pod nazwą Związku Zachodnio - Europejskiego siedmiu państw w oparciu o Zespół Układu Północno - Atlantyckiego piętnastu państw.

W przeddzień podpisania w Paryżu, p. Mołotow, 23 października, na Kremlu, wręczył ambasadorem St. Zjednoczonych Ameryki, W. Brytanii i Francji notę zwróconą przeciw zamierzonemu nowemu ustrojowi obrony zachodniej i zalecającą spotkanie czterech ministrów spraw zagranicznych w ciągu listopada.

Zanim zdążyła odpowiedzieć na tę notę z 23 października, Moskwa zwróciła się w nowej nocie z 13 listopada do 23 państw europejskich o zgodę już 23 listopada w tych sprawach.

Cztery główne państwa zachodnie odpowiadają na obie noty, inne, które tylko drugą dostały, na drugą, odmownie, a tylko państwa środkowo-wschodnio-europejskie, rzekomo samodzielne, a w rzeczywistości przykute do Rosji, godzą się oczywiście na nagły zjazd.

TERAZ NIE...

Państwa zachodnie zgodnie oświadczają, że naprzód musi być potwierdzona i wprowadzona w życie umowa o obronie zachodniej podpisana w Paryżu 24 października, a dopiero później można myśleć o naradzie, jak się mówi w skrócie, Zachodu ze Wschodem.

Trafia to w sedno rzeczy. Tego bowiem właśnie Rosja nie chce. Celem jej, gdy zwraca się o naradę, jest wstrzymanie i udaremnienie umów zachodnich.

Ponieważ zaś obecnie już nikie są widoki, by te umowy mogły nie być zatwierdzone przez państwa zachodnie, właściwie celem Moskwy jest już tylko przerzucenie odpowiedzialności na Zachód za niechęć porozumienia się.

To też nikogo nie zmyli. Od zakończenia działań wojennych w roku 1945 właśnie Rosja przeciwdziałała wszelkim próbom dojścia do układu pokojowego z Niemcami i z Austrią, kiedy jakiegokolwiek zbrojenie Niemiec wcale się z tym nie łączyło. Ale Rosja była po prostu przeciwna układom pokojowym dlatego, że pociągały one za sobą zniesienie okupacji i wyjście wojsk rosyjskich oraz zarząd rosyjskiego nie tylko z Niemiec Wschodnich i z części Austrii, lecz także z krajów po drodze, jak Polska, Węgry, Rumunia. Gdy zaś, po śmierci Stalina, pod pozorem nowej polityki niby pojednawczej w Moskwie, musiał Kreml zgodzić się na naradę czterech w sprawie Niemiec i Austrii w styczniu-lutym 1954 w Berlinie, okazało się, że Rosja nie chce żadnej zmiany i woli pozostać dokąd doszła.

W MAJU

1955 ?

Nowością pewną jest to, że francuski prezes rady ministrów, p. Mendes-France, przemawiając w Zgromadzeniu Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, 22 listopada oświadczył:

— Narada czterech państw (Stanów Zjednoczonych Ameryki, W. Brytanii, Francji i Z.S. S. R.) mogłaby się odbyć w maju 1955 w Paryżu. Warunkiem, jaki wymienił, musi być nie tylko uprzednie zatwierdzenie i wejście w życie umów o obronie zachodniej, ale także staranne przygotowanie narady (tj. nie tak jak było w Berlinie) tak, by nie służyła ona tylko propagandzie oraz dowody dobrej woli jak w szczególności układ pokojowy z Austrią.

Najajutrz, 23 listopada, prezydent Eisenhower potwierdził te warunki jako nieodzowne, dodając też, że dla odpowiedniego przygotowania musiałyby to być w każdym razie narada naprzód ministrów spraw zagranicznych, a nie głów rządów.

Odpowiedzią Moskwy było oświadczenie urzędowe z 24 listopada, że po zatwierdzeniu układów o obronie zachodniej, wszelkie narady w sprawach bezpieczeństwa europejskiego byłyby niecelowe.

Istotą rzeczy pozostaje to, że Moskwa chce przynętami złudnych narad udaremnić działalność obronną Zachodu, a w rzeczywistości zostać w Europie dokąd doszła, tj. do obecnej tzw. żelaznej kurtyny.

Jest to też istotą rzeczy... dla nas.

St. St.

„GAZETĘ”

KUPUJESZ

RAZ NA TYDZIEŃ

KALENDARZ

RAZ NA ROK!

TO JEST

TWÓJ

KALENDARZ

I TWEGO

DZIECKA

ŻYCIE POLITYCZNE EMIGRACJI

Egzekutywa Zjednoczenia Narodowego do Organizacji Narodów Zjednoczonych

Egzekutywa Zjednoczenia Narodowego wysłała w dniu 19 listopada br. na ręce dra Eelco van Kleffensa, przewodn. Zgromadzenia Ogóln. Narodów Zjednoczonych, pismo: a) protestujące przeciwko udziałowi delegacji komunistycznego reżymu w Warszawie w obradach Zgromadzenia w charakterze „delegacji polskiej”, b) przedstawiające prawdziwy stan rzeczy w Polsce, a w szczególności wydarzenia ostatniego roku, c) apelujące o przywrócenie Polsce niepodległości i wolności.

Oto niektóre wyjątki z tego pisma.

„...Egzekutywa Zjednoczenia Narodowego pragnie stwierdzić, że delegacja, która bierze udział w Zgromadzeniu Ogólnym N. Z. jako „delegacja polska”, nie reprezentuje ani narodu polskiego ani państwa polskiego. Delegacja ta została wyznaczona przez narzucony Polsce przez Rosję rząd komunistyczny, który jako instrument dominacji sowieckiej w Polsce nie jest uznawany przez naród polski i ma przeciwko sobie ludność Polski. Delegacja tego reżymu nie ma zatem ani prawnego ani moralnego tytułu do przemawiania i występowania w imieniu Polski. Przeciw udziałowi tej rzekomej „delegacji polskiej”, która jest w rzeczywistości odnogą delegacji sowieckiej, Egzekutywa Zjednoczenia Narodowego zakłada stanowczy protest. Jednocześnie Egzekutywa oświadcza, że wszelkie wystąpienia i akty zdziałane przez tę samo-

zwaną delegacją polską nie mogą uchodzić za wystąpienia polskie, muszą być uważane za nieważne i nie mogą w niczym ani wiązać ani obciążać narodu polskiego.

„Terytorium państwa polskiego zostało wskutek uchwały konferencji krymskiej w Jałcie z 1945 r., powziętej pod presją Rosji Sowieckiej a bez zgody rządu i narodu polskiego, podzielone na dwie części: jedną — wschodnią, pozostającą pod bezpośrednią okupacją Związku Sowieckiego i drugą — rządzoną przez agencję narzuconą i kierowaną z Moskwy. Ze wschodniej części państwa polskiego ludność polska została przemocą deportowana, cały majątek państwowy został zagarnięty przez Związek Sowiecki; ziemia odebrana ludności rolnej i skolektywizowana, a cały obszar oraz stolice tych ziem, Lwów i Wilno, od wielu wieków organicznie z Polską i jej kulturą związane, podległy bezwzględnej rusyfikacji i sowietyzacji. Na ziemiach tych zarówno Kościoł rzymsko-katolicki jak grecko-katolicki zostały zlikwidowane. Biskupów i księży rzymsko-katolickich zmuszono do wyjazdu do Polski środkowo-zachodniej. Biskupów i duchownych greckokatolickich deportowano w głąb Rosji.

„W Polsce środkowo-zachodniej, zwanej „Polską Rzeczpospolitą Ludową”, do aktów przestępstwa i terroru z lat poprzednich dołączyły się nowe. Wśród nich na pierwszym miejscu wy-

mienić należy uwięzienie we wrześniu 1953 r. Prymasa Polski Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Ten akt gwałtu dokonany na Głowie Kościoła katolickiego w Polsce wstrząsnął do głębi narodem polskim i wywołał oburzenie w całym świecie cywilizowanym. Nie uzasadniony żadną, nawet obowiązującą w satelickich krajach Rosji procedurą prawną, jest on tym bolesniejszy, że do dziś dnia nie wiadomo, czy Kardynał Wyszyński żyje, gdzie się znajduje i jaki jest jego los. W więzieniu znajduje się nadto szereg biskupów i około tysiąca księży...

„Terror ten wywołał spotęgowaną falę ucieczek z Polski w okresie minionego roku. Uciekają, mimo nieprawdopodobnie ciężkich i ryzykownych warunków, korzystając z każdej sposobności, ludzie wszystkich zawodów, chłopci, robotnicy, żołnierze, marynarze, urzędnicy, uczeni i artyści, a także delegaci reżymu wysłani zagranicę itp. Szczególnie charakterystyczny jest przeważający wśród uciekających udział młodzieży, dowodzi on bowiem, jak nieznośnie odczuwa młodzież ucisk obcej władzy...

„W r. 1945 większość państw wolnego świata, jakkolwiek nie wszystkie, uznała rząd komunistyczny narzucony przemocą Polsce za rząd polski. Obecnie nie ma chyba wolnego kraju na świecie, który by nie doceniał niebezpieczeństwa grożącego światu z rozprzestrzenienia się

dominacji i ucisku sowieckiego. Wolność, podobnie jak bezpieczeństwo, jest niepodzielna. Brak wolności w jednym kraju zagraża wolności wszystkich krajów. Karta Narodów Zjednoczonych nakłada na jej członków zadanie baczenia, by nie powstały sytuacje międzynarodowe mogące zagrażać pokojowym stosunkom a zatem i wolności na świecie i aby wszędzie, a zwłaszcza przez wszystkich członków Narodów Zjednoczonych, przestrzegane były zasady Karty Narodów Zjednoczonych i panowała poszanowanie praw i podstawowych wolności.

„Opierając się na powyższych przesłankach Egzekutywa Zjednoczenia Narodowego zwraca się w imieniu ujarzmionego narodu polskiego i Polaków przebywających w wolnym świecie do Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych z apelem, aby zechciało wglądać w sytuację, w jakiej znajduje się Polska i zastanowiło się nad potrzebą zastosowania odpowiednich środków dla przywrócenia Polsce niepodległości i ustroju demokratycznego oraz położenia w Polsce kresu prześladowaniom i naruszaniu praw i podstawowych wolności, ustalonych w Karcie Praw Człowieka uroczyste proklamowanej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych.”

Pismo podpisał: przewodniczący Egzekutywy Z. N. dr Roman Odziejewski i kierownik Działu Spraw Zagranicznych dr Jan Starzewski.

BIBLIOTEKA POLSKA

na przełomie drugiego i trzeciego roku rozwoju

Tadeusz Zajczkowski:
ŚLAD BOSEJ NOGI. Nakładem Kat. Ośrodka Wydawniczego „Veritas”. Tom XI serii czerwonej „Biblioteki Polskiej”. Londyn, 1954. Cena 15/-.

„Ślad bosej nogi” jest powieścią, której należało się spodziewać i nawet dziwne, że ukazała się tak późno. Jest to bowiem opowieść gorzka, historia prawdziwa, chociaż osoby w niej występujące są fikcyjne. Jest to historia zwykła; droga z Polski, przez Rosję i II Korpus, urwana przez autora w Rzymie. I w zwykłości swej, jest ta droga normalnie, po polsku, tragiczna. Tragiczna nie tylko ze względu na szlak cierpień zadawanych przez obcych, ale też, co również jest jak najbardziej polskie, z powodu ciężaru wiecznego przez naszą psychikę, ciężaru uprzedzeń, naiwnych ideałów, niedojrzałości charakterów i umysłów. Czytelnik, podążając za treścią, odnajduje własne rozczarowania, bolesne zawody, wątpliwości, czy też ta krew przelana i ten trud nie ludzki podejmowany dla Polski nie był marnowany, trwoniony nie tylko przez obcych, ale i swoich. Patrząc na tragedię upadku państwa i nowy exodus, dojrzy, jak wśród nas samych walczą dwa światy, dwie sprzeczne kultury: własna, polska, wierząca w prawo i ideał ojczyzny, bohatera i z ducha chrześcijańska, i obca, w spadku po rozbiorach otrzymana kultura Wschodu, niosąca kult siły, „brania za mordę”, ubóstwiająca władzę i i władzę, gardząca osobowością ludzką, z ducha materialistyczna i szerząca oportunistyczny. Dramat Polski rozgrywa się przy akompaniamencie ścierania się dwu obcych sobie żywiołów. Dramat ten odbywa się nie tylko na arenie międzynarodowej, nie tylko w narodzie, ale także w duszy każdego z nas. Dramat ten nie kończy się w Rzymie, razem z końcem wątku powieści Zajczkowskiego: on trwa wciąż i wciąż jesteśmy jego przymusowymi aktorami.

W opowieści Zajczkowskiego przewijają się wiele charakterystycznych postaci, ale centralną postacią jest Zbyszek Pausza, młody, w niepodległej Polsce wychowany człowiek, symbolizujący jakby pokolenie przyszłości Polski, rzucony w oszalałymi wydarzeniami i ostatecznie zalamujący się pod naciskiem dramatu, którego dobrze nie rozumie, ale który mocno odczuwa i przeżywa. Nie wiemy, jakie są dalsze losy Zbyszka Pauszy; czy wróci po wojnie do Polski, zniechęcony rozczarowaniami w stosunku do wojska, czy pozostał na emigracji i dzielił czas między fabrykę, dancing, kawiarnię i bezpłodne narzekania. Wiemy jednak na pewno, że w obu wypadkach los jego pozostałby tragiczny i że takich Pauszów jest legion.

Zasługą Zajczkowskiego jest obnażenie tych ran niezabliźnionych, jakie w psychice naszej poczyniła dola żołnierska i nasze własne skłonności do wzajemnego prześladowania się. Te rany nie zabliźnią się, dopóki nie usuniemy z naszego życia zbiorowego fałszywych mitów, w imię których jedni każą się drugim poświęcać, podczas gdy sami celebrować ponure misterium pseudo-ofiary i stroją się w szaty groźnych szamanów. Ten właśnie rys, typowo wschodni, naszego dramatu, jest przyczyną naszej dziwaczności i bezradności społecznej.

Autor jest bliski bezstronności w swych obserwacjach, ale nie zdaje się jej osiągać całkowicie. Znać piętno własnych przekonań, które każą przemilczać czy

Podjęcie i realizacja myśli o stałym, na przestrzeni lat wydawaniu książek polskich na emigracji były czymś zarówno niezwykłym, jak na pozór szaleńczym. Po doświadczeniach lat ubiegłych, kiedy wśród całej emigracji ukazywało się rocznie zaledwie kilka przypadkowych pozycji książkowych, powszechna niemal opinia o organizatorach „Biblioteki Polskiej” była taka, że jest to jedno więcej jeszcze marzenie ściętej głowy, oraz że próby realizacji tego marzenia zakończą się rychło zupełnym niepowodzeniem.

Było to w grudniu roku 1952, okrążyło dwa lata temu. Jeśli dziś możemy tak obszernie zestawiać bilans tych dwóch lat i podać w nim tak krzepiące cyfry i fakty, stało się to głównie dzięki społeczeństwu polskiemu na emigracji, szczególnie dzięki coraz bardziej rosnącemu szeregowi naszych szczerych przyjaciół i odbiorców książek „Biblioteki Polskiej”. Wykazali oni czynem, wbrew wszelkim obawom, zastrzeżeniom i przestrogom, że polska książka, dobra, pięknie wydana, nie droga, może zawsze liczyć na poparcie wśród Polaków w wolnym świecie i że wydawanie tej książki nie jest utopią. Za to zrozumienie wartości dobrej lektury dziękujemy dziś serdecznie wszystkim, którzy pomogli nam dokonać rzeczy niezwyklej: przełamać całkowity zastój na polskim rynku wydawniczym na emigracji.

Prawda, że spotykaliśmy się w naszej pracy z niezliczonymi trudnościami, że ze strony najmniej oczekiwanej rzucono nam kłody pod nogi, może dlatego, że Ośrodek, jedyny Ośrodek wydający stale i systematycznie książki polskie jest ośrodkiem katolickim i ukazujące się jego nakładem książki noszą wyraźne znamię literatury katolickiej, czy to czysto religijnej, czy to beletrystycznej, czy innej. Ale przy pomocy Bożej, przeszliśmy dwa pierwsze, może najcięższe lata „Biblioteki Polskiej”, która u progu roku trzeciego może wystąpić nie tylko z nowym, bogatym programem prac na rok następny, ale i ze-

nie dostrzegać rysów istotnych, których uwydatnienie przyczyniłoby się do większej pełni obrazu. Tak na przykład Ukraińców zna tylko lojalnych w stosunku do Polski. Koncepcji politycznych, nurtujących społeczeństwo polskie — jak gdyby nie znał, poza dwoma, których ścieranie się na terenie armii wychodźczej opisuje. Wreszcie, widzi tylko jedną stronę medalu, tj. „szarego człowieka”, nie dostrzega zaś dostatecznie człowieczeństwa tzw. „figur”, które zbyt może ryczałtowo wszystkie upraszcza przez satyrę. Jest to zrozumiałe w świetle koncepcji zasadniczej książki, ale nie daje pełni obrazu. Ciekawe byłoby właśnie przedstawić ten dramat polski także i od góry, wraz z wszystkimi jego absurdami, ale też i z bolesnymi, ludzkimi zawodami, doświadczeniami, ambicjami tych kierujących.

Pomimo to, „Ślad bosej nogi” jest powieścią dającą dużo do myślenia i bardzo na czasie. Zwłaszcza polecenia godną jest dla tych, którzy przeżyli epopeję II Korpusu. Patrząc na minione zdarzenia z perspektywy czasu, oczyma swego kolegi, może odnajdą odpowiedzi na niejedno drecząc: pytanie i łatwiej będą mogli zamknąć ten ciekawy i trudny rozdział własnego życia.

L. K.

stawiając dorobek za dwa lata ubiegłe, wykazać stały rozwój, stałe rozszerzanie zasięgu czytelniczego i w miarę ludzkich możliwości, doskonalenie treści wewnętrznej oraz formy zewnętrznej ukazujących się tomów.

ROK 1953

W roku 1953 pojawiło się dwa-następnie pierwszych tomów „Biblioteki Polskiej”, z których

przeciętnie 234 stron na tom mimo, że w zapowiedzi o tworzeniu „Biblioteki Polskiej” zapowiedzieliśmy tomy o przeciętnej objętości 200 stron.

ROK 1954

Łączna ilość stron wszystkich dwunastu tomów „Biblioteki Polskiej” w roku 1954 wynosi około 3.152, czyli o ponad sto stron więcej niż w roku poprzednim. W roku 1953 było w to-

wszystko, by w ramach rzeczywistych możliwości dać Czytelnikowi polskiemu na emigracji najwięcej. Według naszych obecnych obliczeń, w roku 1955 przeciętna objętość tomów „Biblioteki Polskiej” będzie jeszcze większa niż w ciągu dwóch lat ubiegłych.

ZASADY

PRENUMERATY

Przypominamy obecnie tylko niektóre zasady prenumeraty i subskrypcji książek „Biblioteki Polskiej”.

Każdy tom kosztuje do końca okresu subskrypcyjnego, czyli do końca miesiąca, na który subskrypcja została ogłoszona, 9/- z opakowaniem i przesyłką lub 1 dolar 50 centów.

Po upływie okresu subskrypcyjnego każda książka kosztuje 15/- lub 2.50 dol.

Od początku kwietnia 1955 r. każdy prenumerator i subskrybent otrzymywać będzie każdy tom w miesiącu po zakończeniu okresu subskrypcyjnego.

Raz w roku ukazuje się tom, albo podwójnej objętości normalnego tomu, albo stanowiący album z tekstem i kilkudziesięciu ilustracjami. Abonent, który zaabonował w ciągu roku co najmniej sześć dowolnych tomów „Biblioteki Polskiej”, może nabyć ten tom premii równie po cenie 9/- lub 1.50 dol. Każdy inny dorywczy subskrybent może go nabywać za cenę 18/- lub 3 dol. Tom premii ukazuje się co roku z subskrypcją w ciągu grudnia i stycznia.

pierwszy, Zofii Kossak „Błogosławiona wina” jest dziś zupełnie wyczerpany. Może szkoda, że nie sporządziliśmy matrycy dla ułatwienia następnego wydania, ale — przynajmniej — w najsmielszych nawet marzeniach i po tym co do tej pory działo się w zakresie czytelnictwa i kupowania polskich książek na emigracji, nie przypuszczaliśmy, by rozszedł się tak szybko cały nakład pierwszego

Łączna ilość stron wszystkich tomów „Biblioteki Polskiej” w roku 1953 wynosiła 3.048, czyli

mach „Biblioteki Polskiej” 28 stron wkładek ilustracyjnych, w roku 1954 — 112 stron wkładek ilustracyjnych, przeciętna zaś objętość tomu wynosiła w roku 1954 262 stron, czyli o 28 stron na tom więcej niż w roku poprzednim. Daliśmy zatem więcej, niż obiecywaliśmy w naszych pierwszych zapowiedziach, zważywszy zaś, że znaczny wzrost ilustracji w naszych książkach, co pociąga za sobą dodatkowe znaczne koszty klisz i papieru ilustracyjnego, czyni kalkulację o wiele droższą, można powiedzieć, że uczyniliśmy

„TAJEMNICA SPOWIEDZI”

W numerze bieżącym, ze względu na nadmiar materiału o sprawach wydawniczych, nie mogliśmy zamieścić normalnego odcinka powieści „Tajemnica Spowiedzi”. Przechodząc Czytelników za to obiecujemy, że w nagrodę w nrze gwiazdkowym zamieścimy dwie pełne strony powieści.

NUMER 47

POZIOMO: 1. Miłe zwierzątko w ogrodzie zoologicznym. 6. Jeleń ma duże i ładne. 8. Dalsza i nie najważniejsza część obrazu. 10. Niski głos. 11. Duża okrągła liczba. 12. Imię murzyna z „W pustyni i w puszczy”. 14. Na nim odbywają się wyścigi konne. 15. Długi okres czasu. 17. Drzewo rosnące w Polsce w górach.

PIONOWO: 2. Takie literki stawia doktor przed nazwiskiem. 3. Maszyna wyglądająca jak człowiek i wykonująca pracę człowieka. 4. Tytuł tatarski. 5. Rzeka w Polsce. 7. Na pewno niejedna pryska z ogniska. 9. Cyfra złożona z dwóch kótek. 13. Przebiegłe zwierzątko. 16. Dźwięk wydawany przez kruk.

Rozwiązania z podaniem imienia i nazwiska, wieku i adresu dziecka prosimy nadsyłać do dnia 8 grudnia. Za trafne rozwiązanie redakcja przyzna w drodze losowania nagrodę w postaci kuponu wartości 10 szyl. na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritas”.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 44
POZIOMO: Łowicz, ar, łobuz, cny, RKO, hańba, od, Eliaszk.

PIONOWO: Wołyń, kurz, azot, ucho, brama, nade.

Nagrodę w postaci kuponu wartości 10 szyl. na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritas” otrzymują na podstawie losowania Ewa i Barbara Pieniążkiewicz, Wrottesley Park, The Wergs nr. Wolverhampton, Staffs.

Ponadto następujące dzieci nadesłały prawidłowe rozwiązania: Andrzej Augustyniak lat 9, Janusz Bach — 10, Urszula Czarska i Jan Czarski, Krzysztof Dziuba, Halina Jandy — 9, Michałina Krzysztofik — 11, M. Mrozek — 6, Pawełek Nowak — 7, Zosia Pogoda, Basia Suder — 7, Rys Walkner — 7, Hania Woropaj — 10, Danusia Zakładna — 6, Urszula Zeglińska — 10.

	1		2	3	4	
5			6			7
8		9		10		
			11			
12	13			14		
15			16			
	17					

DOROBK JEDNEGO ROKU PRACY WYDAWNICZEJ

KSIAZKI RELIGIJNE

Maria Winowska
SZALENIEC NIEPOKALANEJ
Ojciec Maksymilian Kolbe

Alexis Carre.
PODRÓZ DO LOURDES
oraz Fragmenty dziennika
i Rozmyślania

A P O K R Y F Y
Tłumaczenie prof. F. Amiot,
opracowanie Daniel-Ropsa,
polski przekład
Zofii Romanowiczowej

Ks. Walenty Michulka
KSIAZDZ
BRONISLAW MARKIEWICZ

DOKUMENTY NAUKI KOŚCIOŁA

Papież Pius XII:
**GENETYKA —
DZIEDZICZNOŚĆ —
EWOLUCJA**

Papież Pius XII:
LEKARZE DUSZY

Papież Pius XII:
FULGENS CORONA
(Encyklika na Rok Maryjny)

HISTORIA DAWNA I NAJNOWSZA

Stanisław Stroński
**BIAŁY ORZEŁ W KORONIE
Z KRZYŻEM**

Ks. mgr Stanisław Cynar
IGNACY RACZYŃSKI
ostatni prymas Polski
porozbiorowej

DROGI CIUCHOCIEMNYCH
Opowiadania zebrane i oprow-
wane przez Koło Spadochronia-
rzy Armii Krajowej

P O E Z J A

**OD KOCHANOWSKIEGO
DO STAFFA**
Antologia Liryki Polskiej
Ułożył Wacław Borowy.
Wydanie II, ze zmianami

P O W I E Ś C

Jerzy Kossovski
WICI W PUSZCZY

Józef Kisielewski
P O W R Ó T

Tadeusz Zajączkowski
ŚLAD BOSEJ NOGI

Mieczysław Lisiewicz
GDZIE GORECZY BIJA SERCA
Powieść dla młodzieży

Evelyn Waugh
DZIENNIKARZ Z PRZYPADKU
(„Scoop“)

Współczesna powieść satyryczna.
Przekład Teresy Skórzewskiej

Henryk Rzewuski
**PAMIĄTKI
SEWERYNA SOPLICZY**
Wstęp napisał St. Stroński

Józef Conrad-Korzeniowski
W OZCACH ZACHODU
Przekład Wita Tarnawskiego

E S S E J E

Jan Bielatowicz
**LAUR KAPITOLU
I WIANEK RUTY**
(Na polach bitew II Korpusu)

Zofia Kossak
ROK POLSKI
Książka przypomnienia

UTWORY SCENICZNE

Zofia Kossak
KIELICH KRWI
Obrazek scen. w 2 odsłonach
o zabójstwie św. Stanisława.

W WARSZTACIE KSIAZKI I PRASY KATOLICKIEJ

Przeгляд prac dokonanych i planów na przyszłość Katolickiego Ośrodka Wydawniczego „Veritas”

Pod koniec każdego roku Katolicki Ośrodek Wydawniczy „Veritas” dokonuje przed swymi Czytelnikami — odbiorcami książki i prasy katolickiej w całym świecie jakby rachunku sumienia: co zrobiono z tego, co planowano przed rokiem, czego uczynić nie udało, co przewiduje się na przyszłość. Takim przeglądem przeszłości i rzutem oku w przyszłość mają być porządki, bardzo pobieżne uwagi, które wypełniamy urywkami z ostatniego, wydawniczego numeru „Zycia”.

PLAN UBIEGLEGO ROKU

Katolicki Ośrodek Wydawniczy „Veritas” — pisze Jan Bielatowicz — od kilku lat przoduje w polskim ruchu wydawniczym poza Krajem. W roku bieżącym, który się skończy za trzy i pół tygodnia, wyszło spod prasy i nakładem „Veritasu” książek — 10, na maszynach i w oprawie znajduje się jeszcze — 8, ponadto wyszło broszur — 7, modlitewnik — 1 i kalendarz — 1, nie licząc druków drobnych. Razem — 27 pozycji bibliograficznych w ciągu roku, a więc mniej więcej dwie książki na miesiąc. Zadane inne wydawnictwo polskie na świecie, poza Krajem oczywiście, do tego doboru nawet się nie zbliżyło. Nie licząc przedsięwzięć dorywczych, po kilka książek w ubiegającym roku wydały: Instytut Literacki w Paryżu („Kultura”), Wydawnictwo Polskie (Tern) Rybitwa, oraz Oficyna Poetów i Malarzy, natomiast nakładem „Gryfu” i Stowarzyszenia Polskich Kom- batantów wyszło w roku 1954 tylko kilka broszur.

Oczywistość powodzenia wydawnictwa „Veritasu” bije w oczy, aczkolwiek rok obecny był również dla Katolickiego Ośrodka Wydawniczego wyjątkowo ciężki. Wprawdzie Ośrodek poszerzył się w przestrzeni, zajmując kilka dużych izb po drugiej stronie paddingtonskiego zaułka, nabył nową maszynę automatyczną, jeszcze jedną plaską (z drugiej ręki) i falcówkę, jednakże ważniejszy od maszyny jest człowiek. Trzech pracowników położyło się na długie miesiące do łóżka, a jeden z nich odszedł od nas i ze świata na zawsze. Skutkiem tego część planu wydawniczego na rok 1954 trzeba przerzucić na rok następny. Przypuszczalnie 3 książki umieszczone w spisie tegorocznym nie wyjdą przed Nowym Ro-

kiem. W ten sposób „Veritas” wykonał 88 procent planu, ale ni usprawiedliwienie ma jakoś produkcji.

Książka veritasowa, mimo iż sprzęt drukarski zużywa się nieubłaganie, nabrała swojego stylu i charakteru. Jest drukowana na znanych z jakości gatunkach papieru — Antique Wove i Chantry, każdy tom posiada płócienną okładkę i trójbarwną obwolutę, projektowaną przez wybitnych artystów. Kilka tomów tegorocznych zawiera liczne ilustracje na osobnych wkładkach. Większość książek złożona jest dużą czcionką, tzw. dzieśiatką, a zecersko i maszynowo wszystkie tomy „Veritasu” zdalyby egzamin przed najsurowszą komisją w każdym kraju. Zwłaszcza gdyby komisja знаła warunki pracy w zaułku paddingtonskim i sprzęt, bez ogródek mówiąc mocno staroświecki.

Czym tłumaczyć powodzenie Katolickiego Ośrodka Wydawniczego? — Po pierwsze, błogosławieństwem Bożym. Każdy gość wszedłszy na ciasne, mroczne i uginające się schody pod dwunastym numerem na Praed Mews, bawiać tam po raz pierwszy, ogląda się wokół niespokojnie, czy aby nie wpadł w jakąś zasadzkę lub nie zawędrował do którejś z osławionych paddingtonskich melin, spopularyzowanych filmem „The Blue Lamp”. Każdy nowy gość w drukarni pyta zazwyczaj roztrępie, gdzie właściwie „Veritas” drukuje swoje książki. Z nowoczesnych środków technicznych redakcja wydawnictwa posiadała tylko wspólny czajnik z gwizdkiem. A jednak poczta zajeżdża na Praed Mews dzień w dzień specjalnym wozem i zabiera co tydzień około 10 tysięcy gazet i półtora tysiąca książek.

PLAN NA ROK 1955

W roku 1955 — pisze Michał Sambor — ma się ukazać 12 tomów BIBLIOTEKI POLSKIEJ. Wliczamy w to „Rok polski” Zofii Kossak, który jest zarazem ostatnim tomem, premiowym, roku 1954 i pierwszym roku następnego. (W ten sposób, po cenie premiowej nabywać go będą mogli nie tylko ci abonenci, którzy zakupili co najmniej 6 tomów przeznaczonych na rok 1954, ale i ci, którzy zamówią co najmniej tę samą ilość tomów mających się ukazać w r. 1955.)

Oto dalszych 11 tomów: CZA-

SY WOJNY Ferdynanda Goetla, wszechstronny, krytyczny i na pół beletrystycznie ujęty obraz lat 1939-1945, które autor spędził w kraju, z dodatkiem m.in. rozdziałów o 2 Korpusie i dipi- sach w Niemczech; Z ZIEMI CHEŁMSKIEJ I PIELGRZYMKI DO JASNEJ GÓRY Władysława Reymonta, dwie opowieści w jednym tomie, które łączą tematyka religijna; DROGA DO DAUGIEL Zofii Bohdanowiczowej, nowe wydanie, nieco przerobione przez autorkę, powieści nagrodzonej na konkursie jubileuszowym Księgarni św. Wojciecha w roku 1938 (rzecz dzieje się na pograniczu polsko- litewskim w latach niepodległości); ZYCIE JEZUSA Francois Mauriac'a, nowe wydanie przekładu Marii Czapskiej; POLSKA POD SOWIECKIM JARZEMEM prof. Marka Korowicza, żywy i przystępnie napisany obraz aktualnych stosunków w Polsce, pióra uczonego, który korzystając ze sposobności, jaką było wydelegowanie go na sesję ONZ, zwrócił się o azyl w Stanach Zjednoczonych; GRANATOWA ZAŁOGA Wincentego Cygana, pamiętnik-powieść nieznanego dotychczas autora, marynarza pływającego na polskich okrętach wojennych podczas ostatniej wojny; II CZĘŚĆ TRYLOGII „TA KREW NIE PLAMI” Jerzego Kossowskiego (część I: WICI W PUSZCZY ukazała się w roku bież.), w której akcja przenosi się z Brazylii na pola bitew we Francji; NA WYSOKIEJ POŁONINIE Stanisława Vincenza, skrót znanej epopei huculskiej, dokonany przez autora; SURSUM CORDA (tytuł prowizoryczny) ks. biskupa Fultona J. Sheena, głośnego filozofa i kaznodziei amerykańskiego, wykład podstawowych prawd wiary, jak wszystkie rzeczy tego autora, którego książki „same się sprzedają”, a pogadanki radiowe i telewizyjne zdobywają rekordy popularności, napisany żywo, przystępnie, ale nie płytko, i najściślej dostosowany do potrzeb i pojęć współczesnego czytelnika (tytuł oryginalny: LIFT UP YOUR HEART); OSIĄGNIĘCIA NOWOCZESNEJ MEDYCYNY praca zbiorowa grona lekarzy polskich w W. Brytanii; WYBÓR FISM ADAMA MICKIEWICZA w setną rocznicę jego śmierci, pokazany tom premiowy, który obejmie najważniejsze utwory poety z wyjątkiem „Pana Tadeusza”.

KSIAZKI DLA MŁODZIEŻY

Stanisław Sep-Szarzyński
Rysunki Jerzy Faczyński
**HISTORIA
ZIELONEGO WIANKA**
Bajka dla dzieci

Zofia Kozarynowa
**O BRACIACH KLÓTNIKACH
I WESOŁEJ BASI**
Powieść dla dzieci i młodzieży.

**M S Z A L I K
POLSKIEGO DZIECKA**
Z 24 ilustracjami
Zbigniewa Sadowskiego.

R Ó Z N E

**K A L E N D A R Z
RODZINY POLSKIEJ
NA ROK 1955**

**MSZA ŚW. RECYTOWANA
ZE SPIEWEM**
(oraz pieśni w czasie Mszy św.)

**JAK POPRAWNIE
SŁUŻYĆ DO MSZY ŚW.**

**SPOSÓB SŁUŻENIA
DO MSZY ŚW.**

Władysław Facchinetti:
**PAPIEZ PIUS XII A POLSKA
W LATACH 1939-1945**

OBRAZKI NA ROK MARYJNY
Matki Boskiej Częstochowskiej
Matki Boskiej Ostrobramskiej
Matki Boskiej Piekarskiej

**KARTKI ŚWIĄTECZNE
WŁASNEGO NAKŁADU**

KRONIKA „BIBLIOTEKI POLSKIEJ”

KOLEJNOŚĆ UKAZYWANIA SIĘ KSIAZEK

W uzupełnieniu poprzednich zawiadomień o datach ukazywania się poszczególnych tomów „Biblioteki Polskiej” w roku 1954 i 1955, możemy obecnie, po ustaleniu terminów z introligatornią, podać dokładniejsze daty: ŚLAD BOSEJ NOGI, powieść Tadeusza Zajączkowskiego rozesyłana została Abonentom i Subskrybentom w tygodniu od 8 do 13 listopada.

Jana Bielatowicza LAUR KAPITOLU I WIANEK RUTY („Na polach bitew Drugiego Korpusu”) rozesyłany został w tygodniu od 22 do 27 listopada.

Mieczysław Lisiewicz GDZIE GORECZY BIJA SERCA rozesyłamy w tygodniu od 5 do 11 grudnia.

Evelyn Waugh powieść DZIENNIKARZ Z PRZYPADKU („Scoop”) w tygodniu od 19 do 24 grudnia.

Henryka Rzewuskiego PAMIĄTKI SOPLICZY w dniach 23, 29, 30 i 31 grudnia 1954 r.

APOKRYFY w tygodniu od 23 do 29 stycznia 1955.

Józefa Conrada-Korzeniowskiego W OZCACH ZACHODU w tygodniu od 13 do 19 lutego 1955 r.

Zofii Kossak ROK POLSKI w tygodniu od 27 lutego do 5 marca 1955 r.

Ferdynanda Goetla CZASY WOJNY (subskrypcja lutowa) rozesyłany będzie w tygodniu od 27 marca do 2 kwietnia 1955 r.

W ten sposób w listopadzie br. wyjdą 2 tomy „Biblioteki Polskiej”, w grudniu br. 3 tomy, w styczniu 1955 — 1 tom, w lutym 1955 r. — 2 tomy.

Od marca roku następnego rytm wychodzenia poszczególnych tomów „Biblioteki Polskiej” wróci do poprzedniego porządku, to znaczy każdy tom wychodzić będzie w okresie miesiąca od daty upływu na subskrypcji.

Tom subskrypcyjny na luty, którym jest Książka Ferdynanda Goetla p.t. CZASY WOJNY, rozesyłany będzie przy końcu marca 1955 r.

SUBSKRYPCJA NA TOM PREMIOWY BIBLIOTEKI POLSKIEJ

OTWARTA

PREMIJA. Kilkaset stron. — Kilkadziesiąt ilustracji. Subskrypcja upływa:

dla Abonentów r. 1954 — 31 grudnia 1954 r.

dla Abonentów r. 1955 — 31 stycznia 1955 r.

CENA W SUBSKRYPCJI 8/6 + 6d. za przesyłkę z opakow.
ZOFIA KOSSAK

ROK POLSKI

Książka przypomnienia.

Nazwisko autorki „Krzyżowców” jest dostateczną rekomendacją każdej jej książki. Ostatnia powieść Zofii Kossak „Błogosławiona wina”, pierwszy tom „Biblioteki Polskiej”, zdobyła nam od razu z górą tysiąc subskrybentów i utrwalała drogę następnym tomom naszego cyklu wydawniczego. Najnowsza książka Zofii Kossak nie jest powieścią, ale żywością i barwnością nie ustępuje najlepszym jej powieściom. Jest to gawęda, której przedmiotem jest ziemia polska i jej lud, jego zwyczaje i obyczaje, w których tak pięknie odbicie znajduje jego żarliwa wiara. Ilość i jakość ilustracji sprawia, że książka ta będzie nie tylko dziełem sztuki pisarskiej, ale i graficznej: albumem piękną ziemi ojczystej.

Prosimy nie zwlekać z zamówieniem. Czeki, przekazy pocztowe (P.O. i M.O.) na:

„VERITAS FOUNDATION” 12, Praed Mews, LONDON, W. 2.

ZYCIE SPORTOWE

W BRYTANIA

K.S. „Gwiazda Gdyni“ (Marsworth), piłkarski wicemistrz emigracji, rewelacyjna drużyna ostatnich mistrzostw polskich, chociaż osłabiona — istnieje nadal, gra w miejscowej lidze angielskiej i pucharach. Piłkarze mają duże trudności finansowe. Koszty prowadzenia klubu są pokrywane, z dużym wysiłkiem, przez sympatyków klubu. Zarząd klubu robi duże wysiłki, aby ten świetny klub mógł istnieć. Ty mogły być kontynuowane rozgrywki ligowe. Mieszkańcy i organizacje hostelu Marsworth powinny pomóc drużynie piłkarskiej.

W tym sezonie „Gwiazda Gdyni“ w ping-pongu ma doskonałe wyniki. Ping-pongiści tego klubu grają w mistrzostwach angielskich sekcją męską i żeńską. Zawoźniczką „Gwiazdy Gdyni“ mają powody do zadowolenia — prowadzą w tabeli swej ligi.

Gerula Stanisław, bramkarz amatorskiego Walthamstow Avenue najpopularniejszy polski piłkarz w Anglii, w meczu pucharowym swego klubu z ligowym (zawoźcami) Queens Park Rangers — był bohaterem spotkania, broniąc wielu niebezpiecznych strzałów. Wynik spotkania 2:2. Gerula grał w Wiśle krakowskiej, w Junaku drohobyskim, w drużynie SBSK, 3 SDSK, w reprezentacji Armii Polskiej, a po przybyciu do Anglii, w ligowym Leyton Orient i Walthamstow Avenue.

Z KRAJU

W tenisie stołowym w punktacji zespołowej przoduje Warszawa przed Łodzią i Katowicami. W indywidualnej prowadzi Krygier (Łódź) przed Calińskim (Warszawa) i Roslanem (Wrocław). Wśród kobiet najlepszą jest Skuratowiczówna (Gdańsk) przed Schmidtówną (Radom) i Heindrichówną (Łódź). W ocenie brano pod uwagę mistrzostwa ligi i wynik w turniejach specjalnych.

W mistrzostwach juniorów — w boksie — w swoich grupach (po 4 reprezentacje miast) prowadzi: Łódź, Poznań, Rzeszów, Gdańsk. Drużyny te spotkają się w grupie finałowej. W zapasnictwie w turnieju o puchar miast mistrzami grup zostały reprezentacje miast: Poznań, Katowic i Warszawy. Drużyny te spotykają się w finale.

ROTA ŚLUBOWANIA

Egzekutywy Zjednoczenia Nar.

W kilku pismach polskich na obczyźnie podniesiono zarzuty przeciw tekstowi ślubowania, jakie członkowie Egzekutywy Zjednoczenia Narodowego złożyli w dniu 28 sierpnia br. na ręce Rady Trzech. Należy wobec tego wyjaśnić, iż treść ślubowania została przejęta dosłownie z art. 39 obowiązującej konstytucji, z tą tylko zmianą, że wyrazy: „w pracy na rzecz dobra Państwa nie ustawać“ zastąpione zostały wyrazami: „w pracy nad oswobodzeniem Polski nie ustawać“.

Antonięgo Wasilewskiego

duże, artystyczne, reprezentacyjne KARTKI ŚWIĄTECZNE — „Szopka Krakowska“ i „Z Gwiazdą“ — w różnych kolorach — z tekstem też angielskim — tuzin z koperkami i przesyłką 1/-. Postal Order: A. Wasilewski, 25, Warrender Park Road, Edinburgh.

KRONIKA LONDYŃSKA

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO

w Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie

W sali sztandarowej Instytutu im. Gen. W. Sikorskiego odbyła się uroczystość inauguracji roku akademickiego 1954/55. Po odśpiewaniu hymnu narodowego, rektor, prof. T. Brzeski, podał porządek dzienny: sprawozdanie, obejmujące okres od ostatniej inauguracji, promocje doktorskie, imatrykulacja nowopryjętych studentów, wykład inauguracyjny.

Dziekan prof. Sulimirski odczytał sprawozdanie za rok ubiegły, w którym podkreślił wkład uniwersytetu do polskiej nauki, podał cyfry subwencji otrzymanych dwukrotnie od Oddziałów Wartowniczych w Niemczech: £ 1200 na wiosnę 1953 r. i £ 1000 na wiosnę bież. roku. Kombatanci dali £ 400 na druk skryptów, bezpłatny lokal zaś dał Polish University College. Wszystkim tym instytucjom złożył podziękowanie.

Wydział humanistyczny posiada 11 profesorów w W. Brytanii oraz 8 poza W. Brytanią, 3 docentów (2 dalszych jest w habilitacji), 4 wykładowców spoza W. Brytanii wykładają w czasie przyjazdu, zaś inni brali udział w ocenie prac naukowych.

Ubył z grona profesorskiego wybitny uczony sp. O. Laskowski.

Poza udzielaniem stopni doktorskich, magisterskich i nostry-

fikowaniem obcych stopni naukowych, udzielany jest nowy tytuł naukowy: kandydata, po ukończeniu 2-letniego studium.

Prof. Sulimirski podał dane statystyczne. I tak za okres 3 lat było ogółem 53 studentów w tym 22 kobiety. Obecnie jest 28 studentów, w tym 10 kobiet. Rok urodzenia studentów: od 1906 do 1934. Jedną trzecią studentów jest urodzona między 1924 a 1926 r. Pochodzenie: 16 osób z Polski centralnej, 19 z Kresów Wschodnich (po połowie wypadła na kresy północne i południowe), 13 z Ziemi Zachodnich, 5 urodzonych poza granicami Polski. 29 studentów wykonało 191 prac zleconych i zadań. Cyfra ogólna na tym kursie: 78 studentów w tym 13 wolnych słuchaczy i 22 kobiety. W roku bieżącym 54 studentów, w tym 18 kobiet. Pochodzenie: 11 osób z województw centralnych, 12 z województw wschodnich, 15 z Małopolski Zach. i Śląska, 2 urodzonych za granicą. Połowa studentów kursu korespondencyjnego mieszka w W. Brytanii, 16 w Europie; reszta w Ameryce Północnej (większość w USA).

Wydano podręczników — stron 350, skryptów objętości ponad 1500 stron, razem odpowiednik 2000 stron druku.

Poza wydziałem humanistycznym istnieją 3 komisje wydzia-

łowe: prawnicza, ekonomiczna i przyrodnicza. Poza tym studium pedagogiczne, na które mogą uczęszczać humanisci jak też nauczyciele szkół powszechnych (w ten sposób będzie to odpowiednik WKN-nu), oraz działacze społeczni. Są też kursy o Polsce, co jest odpowiednikiem „powszechnych wykładów uniwersyteckich“ przy uniwersytetach w Polsce.

W czasie inauguracji odbyły się pierwsze promocje doktorskie. Otrzymali: doktorat socjologii p. Jerzy Zubrzycki, zaś prawa p. Wiktor Turek (mieszkający w Kanadzie).

Kolejną odbyła się imatrykulacja nowych studentów. Na zakończenie uroczystości rektor prof. T. Brzeski wygłosił wykład inauguracyjny pt. „Teoria rozwoju gospodarczego Polski“.

Prezes Samopomocy Studentów p. Knapik w swym przemówieniu podniósł wkład pracy profesorów i studentów, wymienił trudności lokalowe, jakie musi zwalczać uczelnia. Powiedział, dlaczego oddano pierwszeństwo naukom humanistycznym oraz stwierdził, że przyszłość kultury leży w rozwoju uczelni. Złożył podziękowanie tym wszystkim, którzy przyczynili się do istnienia i rozwoju uniwersytetu.

Z ŻYCIA P.K.S.U. VERITAS

W październiku odbyło się w Hospicjum im. św. Stanisława przy 21, Earls Court Sq., S.W.5, doroczne Walne Zebranie członków londyńskiego oddziału P.K.S.U. Veritas.

Wybrano nowy zarząd w składzie: M. Kleczyński — prezes, J. Jodzewicz, Z. Salachowa i S. Szablowski — wiceprezesa, A. Giedroyciowa — sekretarka, R. Tyszkiewiczowa — skarbniczka, M. Baworowska, B. Deryng, T. Drwęski, N. Dzawahiszwilli, M. Fudakowska, M. Pawłowska i J. Węckowska — członkowie zarządu. Do Komisji Rewizyjnej weszli: A. Filipowicz, W. Hass i Z. Starkiewicz. Jako zastępcy: A. Miarka i S. Rosmański.

Asystentem kościelnym mianowany został ks. K. Krzyżanowski na miejsce ks. kan. S. Belcha, który wyjechał do Stanów Zjednoczonych w celu kontynuowania studiów naukowych.

Program pracy Veritasu, obejmujący przede wszystkim pogłę-

bianie życia wewnętrznego jednostki i kształtowanie światopoglądu katolickiego członkowie stowarzyszenia realizują w trzech samodzielnych kołach:

1) w kole im. św. Stanisława, które odbywa swoje zebrania w pierwszą niedzielę miesiąca od godz. 9.30 do 13.00. Nowy cykl odczytów zainaugurował A. Gac referatem pt. „Religia — Wiara i dowód“. Przewodniczącym koła jest J. Jodzewicz.

2) w kole Pań pod przewodnictwem Z. Salachowej zebrania odbywają się w ostatnią niedzielę miesiąca w godzinach przedpołudniowych. Z bieżącego programu prelekcje wygłosili: „O istocie liturgii“ ojciec K. Van Oost oraz „Radość w roku liturgicznym“ Z. Mycielska.

3) w kole im. św. Jana Kantego, grupującym absolwentów i absolwentki wyższych uczelni rozważa się te problemy, które młodzi ludzie spotykają, wchodząc w samodzielne życie po ukończeniu studiów. Członkowie

Koła schodzą się w Hospicjum co trzecią niedzielę w miesiącu. Koła przewodniczy S. Szablowski.

Poza pracą w Kołach zarząd Oddziału „Veritas“ zainicjował akcję odczytów w ramach tzw. Wieczorów Piątkowych. Dotychczas prelekcje mieli: O. Zeromska, ks. kan. S. Belch, prof. H. Paszkiewicz, prof. M. Szyszko-Bohusz, red. J. Tokarski i ostatnio prof. W. Wielhorski wygłosił odczyt pt. „Wpływy Polski i kultury polskiej na ziemiach W. Księstwa Litewskiego“.

Kierownikiem organizacyjnym wieczorów jest B. Deryng. Młodzież Veritasowa urządza w soboty wieczorem zebrania towarzyskie w „Gospodzie pod dzwonnicą“.

„KULIGIEM PRZEZ LONDYN“

Inwalidzi wojenni i artyści urządzają w St. Pancras Town Hall, 5 grudnia br. o godz. 7 wieczorem widowisko pt. „Kuligiem przez Londyn“. Udział biorą: A. Orda, D. Karell, B. Reńska, B. Sławińska, R. Kiersnowski, S. Kostrzewski. Tance pod kierownictwem J. Ciepiewskiego. Kilka zespołów tanecznych. Zespół muzyczny: B. Duleba, L. Kwietniak, J. Ciepliński. Ki-l stelnik. Oprawa muzyczna Z. Facyńskiego. Dekoracje St. Mikulę. Dochód przeznaczony na inwalidów wojennych PSZ.

GUMA (SŁONINA) na podeszwy . . . 45/-
2 Pary NYLONÓW „Morley“ . . . 20/-
PŁASZCZ przeciwdeszcz. 25/-
BOTY zimowe na baranku 77/-
Żądajcie ostatniego katalogu ze stawkami celnymi.

HASKOBA Ltd.

2, HOGARTH ROAD, LONDON, S. W. 5. Tel.: FRE 7888.

Notatki

Sodalicja Marińska odbyła pielgrzymkę do Matki Boskiej z Willesden.

Red. S. Łochtin mówił w Szkole Nauk Politycznych na temat „Polska pod rządami komunistycznymi“.

„Andrzejki“ w Ognisku Polskim urządziło Two Pomocy Polakom.

„O Śląsku Cieszyńskim“ mówiono w „Gospodzie pod Dzwonnicą“.

W „Fantazji Neapolitańskiej“ klubu „Pod grzybem“ brali udział: Jasińska, Terne i Czapliski.

Od dnia 1 grudnia Polskie Stowarzyszenie b. Sowieckich Więźniów Politycznych mieści się pod adresem Ogniska Polskiego: 55, Princess Gate, S.W.7.

Ofiary i zgłoszenia nowych opiekunów przyjmuje w godz. 2 do 6 wiecz. w dniu powszednim, za wyjątkiem sobót Sekcja Pomocy Indywidualnej Dzieciom Polskim w Niemczech, pod adresem 3, Beaufort Gardens, S. W. 3.

Prof. Bohusz Szyszko oprowadził po „Nowościach“ w Tate Gallery.

Doroczny zjazd kadetów odbył się w Londynie.

Red. W. Nowosad z Paryża, chór im. Chopina i artyści lwowscy, brali udział w „Wieczorze Lwowa“ w Westminster Cathedral Hall.

Rozlosowanie loterii fantowej „Pomoc dzieciom w Polsce“, odbyło się w Zjednoczeniu Polek.

Odczyt prof. dra Laskiewicza pt. „Czarna śmierć i epidemia chorób na przestrzeni wieków“ odbył się w Polish Research Centre.

WYDAWNICTWA

TEATRALNE SPK NA BOŻE NARODZENIE

Wiktor Budzyński: **NOC PRZEMIEŃLA**. Współczesna sztuka w 3 aktach z życia w Kraju. Cena 4/-, porto 3d. oraz nowość:

KOLEDNICY WĘDRUJĄCY: Baśń wigilijna. O św. Mikołaju, dzieciach, zwierzętach, pasterzach i jak szli do szopki. 6 obrazów scenicznych. Kolorowe rysunki Tadeusza Terleckiego. (Jasełka dla dzieci i młodzieży do grania na scenie i jako podarek świąteczny). Cena 5/-, porto 3 d. **Wiesław Mirecki: JAK WYSTAWIĆ „Betelem polskie“** Lucjana Rydla. Wskazówki dla reżyserów teatrów amatorskich. Cena 6 d., porto 2 d. Do nabycia: SPK, 18, Queens Gate Terrace, London, S.W.7, oraz wszystkie księgarnie polskie.

POLAK NA CZELE ASTRONOMÓW AUSTRALII

Wychodzący w Sydney (Australia) tygodnik naukowy zamieścił długi artykuł o polskim uczonym dr. Przybylskim. Dr Przybylski, b. asystent Uniwersytetu Poznańskiego doktoryzował się przed 2 laty na uniwersytecie w Canberra i jest — jak się wyraża wspomniany tygodnik — „czołowym astronomem australijskim”.

♦ Na międzynarodowej wystawie plastyków w Wenecji przyznano artyście polskiemu Tadeuszowi Kulisiewiczowi nagrodę UNESCO. Kulisiewicz był przed wojną asystentem grafiki na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

♦ Wszystkie organizacje polskie wchodzące w skład Związku Polaków w Austrii wypowiedziały się za Radą Trzech i Tymczasową Radą Jedności Narodowej, jako jedynymi czynnikami reprezentującymi legalnie polskie władze na emigracji.

♦ Celem należytego zorganizowania szkolnictwa polskiego w Montrealu, powołano specjalny organ pod nazwą Polskiej Rady Szkolnej, pod którego opieką znajdują się obecnie wszystkie szkoły polskie tego kręgu.

♦ Związek Artystów Polskich we Francji i Polskie Seminarium Duchowne w Paryżu urządziły wystawę malarstwa religijnego, której tematem była „Matka Boska w twórczości artystów polskich we Francji”. W wystawie wzięło udział 35 artystów.

♦ Rada Nadzorcza Związku Polaków w Argentynie postanowiła założyć kartotekę wszystkich organizacji i ich członków, celem wydania im legitymacji imiennych. Powodem tej uchwały były próby infiltracji czynników warszawskich w szeregi emigracyjne.

PODZIĘKOWANIE

Dziękuję Matce Najświętszej Nieustającej Pomocy za wyzdrowienie. Do Boga Twórcy mego i Pana jak też Matki Boskiej Nieustającej Pomocy gorąca błagalna prośba w moim zmartwieniu i osamotnieniu.

J. ŚL.

CŁO tylko 30 zł LEKARSTWA

POSZUKIWANE W POLSCE

50 amp. Vit. B-12, 50 mcr. £ 1 5.0
15 mlj. j. Penicyliny
Oleistej £ 2. 7.6
10 gr. Streptomycyny 1. 6.0
500 tabl. Rimifon-Roche 1. 6.6
12 amp. ACTH £ 2.10.0

W Y S Y Ł A

Apteka

GRABOWSKIEGO

175, DRAYCOTT AVENUE,
LONDON S. W. 3
Telefon: KEN 0750

Informacje bezpłatne.
Wysyłka w dniu zlecenia.
Cenniki na żądanie.

POLACY NA OBCYZŹNIE

ZJEDNOCZENIE PRAC SZKOLNYCH W DELAMERE PARK

Osiedle Delamere Park zjednoczyło swoją akcją szkolną w ramach Koła Polskiej Macierzy Szkolnej. W wyniku zebrania organizacyjnego Koła PMS Delamere Park dwie istniejące — przednio w osiedlu szkoły nauczania przedmiotów ojczystych działające jedna pod opieką zarządu osiedla, a druga Komitetu Rodzicielskiego połączyły się w Szkołę Polskiej Macierzy Szkolnej, pod opieką nowoorganizowanego Koła. We wspólnej szkole w osiedlu Delamere Park znajduje naukę przedmiotów ojczystych liczna, bo licząca 70 dzieci gromadka najmłodszych Polaków i Polek.

Do wspólnie wyłonionego zarządu Koła PMS wybrane zostały następujące osoby: pp. M. Szymański — prezes, K. Adamska i A. Parowiczowa — wiceprezeski, K. Dubowski — sekretarz i S. Nowakowski — skarbnik, T. Rajchel i R. Sołczyński — członkowie zarządu. Delegatką na zjazd walny wybrano p. Parowicz.

Zarząd na pierwszym posiedzeniu powziął jednomyślnie uchwałę, by prosić ks. dziekana Mańturzyka o sprawowanie opieki duchownej nad całością wysiłku i prac Koła PMS.

Bezpośrednio po zebraniu organizacyjnym PMS odbyła się zorganizowana staraniem Kręgu Starszoharcerskiego akade-

mia z okazji święta Niepodległości. W części oficjalnej przemawiał przybyły z Londynu przedstawiciel zarządu główne-

go PMS p. Henryk Archutowski. Na część artystyczną złożyły się udane występy dzieci i młodzieży osiedla.

ŚWIĘTO CHRYSYUSA KRÓLA W BLACKBURN

Staraniem kół Akcji Katolickiej i Zywego Różańca obchodzono uroczyste święto Chrystusa Króla. Na akademii licznie przybyli Polacy z Blackburn, Accrington i Preston. Uroczystość zainicjował ks. proboszcz Stanisław Paraszewski, referat pt. „Chrystus Król a czasy dzisiejsze” wygłosił p. Lucjan Majewski z Preston, a w części artystycznej wystąpił chór męski parafialny z Blackburn pod dyrekcją p. Ryszarda Łukaszczyka, który odśpiewał, na wstępie „Gaude Mater Polonia” oraz szereg pieśni w dalszej części programu. Wiersz Stanisława Skały „Krój nam, Chryste” deklamowała p. Eugenia Zuchowska. W widowisku „W hołdzie Chrystusowi Królowi” wzięła udział młodzież i dzieci w strojach krakowskich i harcerskich. Deklamacje wygłosili: Irena Marcinkowska, Urszula Zeglińska oraz Andrzejek Banaszak. Zebrani uchwalili rezolucję, przesłaną do Ks. Arcybiskupa Gawliny z prośbą o przekazanie wyrazów hołdu Jego Świątobliwości Ojcu św. Piusowi XII. Uroczystość zakończono odśpie-

waniem „My chcemy Boga”. Dekoracje wykonały Koło Akcji Katolickiej oraz Zywego Róża z Blackburn. Obraz Chrystusa Króla namalował p. Mieczysław Kuczyński z Preston.

PODZIĘKOWANIE ZA OFIARY NA POLSKĄ MISJĘ W RODEZJI

Podczas przerwy w mej podróży ze Stanów Zjednoczonych do Polskiej Misji w Rodezji z okazji mojej pracy misyjarskiej wśród rodaków w Anglii następujące ośrodki polskie złożyły mi w kolektach kościelnych następujące ofiary na rzecz tejże Misji:

Ipswich £ 13.15.0; Manchester 33.7.5; Bradford 53.5.0; Huddersfield 30.6.7; Leeds 45.9.8; Marsworth Hostel 19.3.0; Steeple Ashton Hostel 18.10.0; Preston 10.10.0; Blackburn 8.6.2; East Moor Hostel 18.15.10; Nottingham 62.10.0; Birmingham 53.10.0 i Derby 33.5.2.
Razem £ 400.13.2.

Tym wszystkim szlachetnym Ofiarodawcom oraz Przewielebnym Księżom Proboszczom za tak wielką pomoc dla naszej tak bardzo ubogiej Misji składam serdeczne Bóg zapłać.

Szczególność wdzięczności i to z całego serca chcę tu wyrazić Przew. Ks. Dryżałowskiemu i Przew. Ks. Kanonikowi Grogan z Huddersfield, którzy mnie z niezwykłą gościnnością przez tak długi czas u siebie przetrzymywali. Niech Bóg tym Szlachetnym Kapłanom zawsze błogosławi.

Ks. Jan Sliwowski

MALCUŻYŃSKI W MANCHESTER

W niedzielę dnia 12 grudnia o godzinie 3 po południu w najpiękniejszej sali koncertowej

północnej Anglii, słynnej „Free Trade Hall”, w Manchester Willold Malcużyński da koncert fortepianowy. Na program koncertu złoży się wyłącznie utwory Chopina, m. in. Polonez C moll, dwa nokturny, Ballada Nr 2 F moll, Sonata Op. 58 B moll, pięć mazurków, walc i Scherzo Nr 2 B moll.

Koncert organizuje Zjednoczenie Polskie w Manchester i Anglo - Polish Society w Manchester i okolicy. Patronat nad koncertem przyjęło szereg wybitnych przedstawicieli społeczeństwa brytyjskiego z lordem mayorem miasta i katolickim biskupem Salfordu na czele.

Cały czysty dochód z koncertu będzie przekazany na budowę kościoła polskiego w Manchester. Na ten cel społeczeństwo polskie w Manchester złożyło dotychczas na konto Komitetu Budowy Kościoła Polskiego w Manchester ponad £ 1800.

Bilety na koncert w cenie 7/6, 6/-, 5/-, 3/6, 2/6 są do nabycia w Domu Kombatanta w Manchester oraz na życzenie wysyłane na zamówienia listowne, które należy kierować na adres: Zjednoczenie Polskie w Manchester, 188a, Shrewsbury Street, Manchester 16.

Polskie organizacje społeczne w Manchester zwracają się do społeczeństwa polskiego w Manchester i okolicy o poparcie koncertu Malcużyńskiego i celu, na który przeznaczony jest dochód z koncertu przez gremialne przybycie na koncert i zachęcanie angielskich przyjaciół do przybycia na imprezę polskiego wirtuoza.

ZGON DZIENNIKARZA KATOLICKIEGO

W dniu 12 listopada zmarł w Paryżu po długiej, wyniszczającej chorobie raka znany i ceniony polski dziennikarz ś. p. Antoni Chrzyszczewski, pisujący pod nazwiskiem Jerzy Bielski.

W 53 roku życia odszedł gruntownie wykształcony i sumienny dziennikarz-publicysta, którego specjalnością były zagadnienia historyczno - polityczne oraz sprawy ustroju Kościoła. Po służbie ochotniczej w 1920 r. i studiach prawniczych i studiach prawniczych i studiach prawniczych w IRO jako świetny znawca języków. Ostatnio pisywał do „Ostatnich Wiadomości”, „Słowa Katolickiego” i „Polski Wiernej”. Brał też udział w pracy organizacyjnej Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Niemczech, którego był prezesem.

Urodzony na dalekich Kresach Wschodnich, odznaczał się głęboką religijnością i długie cierpienia znosił z pogodą i poddaniem się woli Bożej. Na spotkanie śmierci szedł przytomnie z modlitwą na ustach.

Pogrzeb Zmarłego odbył się 15 listopada. Mszę św. za spokój jego duszy odprawił w kościele polskim w Paryżu ks. rektor prał. Kwaśny, który podniósł chrześcijańską postawę śp. red. Bielskiego. Castrum doloris odprawił ks. szamb. Gałczewski. Kondukt żałobny prowadził ks. red. Tokarek z „Polski Wiernej”. Nad grobem żegnali zmarłego red. Nowosad, mec. Gajewicz i mec. Zółtowski imieniem Syndykatu Dziennikarzy w Paryżu i przyjaciół. Grób red. Bielskiego jest pierwszym polskim grobem na nowej polskiej działce na cmentarzu Thiais pod Paryżem.

R.i.p.

Listy do Redakcji

JAKI SYSTEM POLSKIEJ WALKI?

Do Redakcji

„Gazety Niedzielnicy”

W artykule p. Tadeusza Wasilewskiego p. t. „Niepodległość”, zamieszczonym w nrze 46/290 „Gazety Niedzielnicy”, znajduję się twierdzenia nie dość jasno wyrażone. Korzystam z rubryki listów do Redakcji, by prosić autora rzeczownego artykułu o łaskawe wyjaśnienia.

Chodzi mi o ustępowy końcowy resumujący treść, mianowicie:

„...w odpowiedniej chwili opór przeksztalił się znowu w odwieczny polski ład otwartej walki według jednego z dobrze znanych nam systemów. Więc może systemu „legionowego”, może „państwowego” z obczyzny, może jakiegos kombinowanego, który doraźnie zaimprovizujemy...”

Mniejsza o to, że jakakolwiek walka nie ma nic wspólnego z ładem. Ład — to pokój. Walka — niepokój. Chodzi o dalsze wywody autora, które muszą zaniepokoić każdego czytelnika. Co to jest system legionowy? Znany z historii szereg formacji wojskowych noszących nazwę legionów. Legiony rzymskie, legiony Dąbrowskiego, legiony Mickiewicza i Sadyka Paszy, legiony Marszałka Piłsudskiego, legion Gorczyńskiego, legie oficerskie, legie akademickie, legie kobiece, legion żydowski... Zaden z tych oddziałów, niezależnie od tego, czy rola jego była wielka, czy znikoma, nie był systemem. Stanowił narzędzie systemu, lub protest przeciw systemowi.

Jeszcze dziwniej brzmi „system państwowy”. Państwo nie jest nigdy systemem. Państwo, to instytucja złożona z trzech nieodzownych czynników: ziemi, narodu i władzy. Państwo posługuje się takim czy innym systemem rządzenia, samo systemem być nie może.

System państwowy zapowiedziany przez p. Tad. Was. ma być w dodatku „z obczyzny”.

Najgroźniej, a stosunkowo niestety, najjaśniej, wypadła ewentualność trzecia, mówiąca o systemie kombinowanym, który zostanie doraźnie zaimprovizowany.

System kombinowany? (Czy należy to rozumieć, że złoży się nań kombinatoryzy polityczni?) doraźnie zaimprovizowany?... Za pozwoleniem! Wszystko, byle nie improwizacje! Improwizacje są naszym przekleństwem. Improwizacje doprowadziły nas do stanu, w którym tkwimy obecnie.

„...zaimprovizujemy...” Zatem autor artykułu przewiduje, iż będzie osobiście należał do grona, które doraźnie zaimprovizuje system kombinowany odwiecznego polskiego ładu waki. Czy Redakcja „Gazety Niedzielnicy” zdaje sobie sprawę z paniki, jaką podobna zapowiedź musi wywołać wśród czytelników?

Sądzę, że nie będę odosobnioną prosząc o rychłe wyjaśnienia.

Z poważaniem

Zofia Kossak

K T O

Z CZYTELNIKÓW
posiada książkę
Władysława Reymonta p.t.

PIELGRZYMKA

DO JASNEJ GÓRY

proszony jest o łaskawą skomunikowanie się z redakcją „Biblioteki Polskiej” (12, Praed Mews, London, W. 2.)

BEZ REWIZJI

PSY I KOTY NA ŚWIĘTA

W kilku słowach

CHUSTY wełniane na głowę wg. wzoru polskiego. Ciepłe, ładne, duże. Półtora yarda na półtora. Frendzle z czterech stron. Kolory jednolite, czarne, brązowe, popielate lub białe.

Łącznie z przesyłką do Polski lub w Anglii 30/- WSYPA purpurowa, sudecka, specjalnie szeroka 63 cale.

yard 16/6
DUŻY WYBÓR PACZEK ŻYWNOSCIOWYCH i innych specjalnie opłacalnych ze względu na cło.

TEKSTYLIA. OBUWIE. SKÓRY.

ZESTAW na WYSOKIE BUTY „OFICERKI”

zawierający: ca 9 st. kw. najlepszego chromu brąz lub czarnego, skóra kozła na podszewkę, dwa funty skóry twardej na podeszwę, zestaw brandzli, noski, napiętki, klanki, pasy-szywniki, podpodeszwy, drelich. Cło w Polsce 140 zł. — Cena £ 6.10.0 **MASZYNY do szycia SINGER** (dostawa w Gdyni). **Ilustrowane CENNIKI praktycznych paczek TAZABA** najlepiej doradzą, co wysłać dla bliskich w Kraju, lub za „Linie Curzona”.

Największy Polski Dom Towarowy w Anglii

TAZAB Ltd.

TAZAB HOUSE
22 ROLAND GARDENS,
LONDON S. W. 7.

POLSKIE PŁYTY GRAMOFONOWE 2 KORPUSU

Te znakomite polskie płyty gramofonowe, nagrane po wojnie we Włoszech przez najwybitniejszych artystów, muzyków i śpiewaków 2 Korpusu, są już od lat całkowicie wyczerpane. Udało się nam dostać resztę tych płyt (zupełnie nowych), wśród których znajdują się tak znane i popularne przeboje jak: **WOJSKO KOŁOROWE**, **SANITARUSZKA MAŁGORZATKA**, **SZUMI LAS**, **MARSZ MOKOTOWSKI**, **MARSZ II KORPUSU**, **marsz MONTE CASSINO**, **NA LWOWSKIEJ FALI**, **TA JOJ, JÓZKU, NA USTACH KORALU**, **CZY TY MNIE KOCHASZ** — i wiele innych pięknych, niezapomnianych piosenek, marszów i melodii.

Wielki wybór innych polskich płyt gramofonowych. NAJPIĘKNIEJSZE POLSKIE KOŁĘDY, POLSKIE PŁYTY Z FRANCJI, polskie tanga, muzyka taneczna, rozrywkowa i ludowa, pieśni wojskowe i patriotyczne, i wiele innych.

Płyty wysyłamy wszędzie — w paczkach całkowicie ubezpieczonych. Obszerne katalogi polskich płyt gramofonowych wysyłamy na żądanie.

THE VISTULA PRESS LTD.,

449, OXFORD STREET,
LONDON W. 1.
od godz. 11-ej do 7-ej wiecz.,
w soboty — do 2-ej po poł.

Każdego roku, jak wiadomo, krew nas wszystkich zalewa około Bożego Narodzenia, gdy dochodzą nas kartki świąteczne od naszych bliskich z Polski, a na tych kartkach widzimy najrozmaitsze bohomyzy, nie mające nic wspólnego z wyobrażeniem chrześcijańskiego święta narodzin Boga. Najczęściej brak na nich jakichkolwiek elementów związanych z Narodzeniem Pańskim. Jest tam dużo jaskrawości, ludowego szczęścia ludowej demokracji, czasami i Dziadek Mróz, ale najczęściej nie ma ani małego Jezusa, ani Matki Boskiej, ani świętego Józefa, ani Trzech Króli, ani nawet wolu i osła.

W Polsce, ma się rozumieć, nikt poza komunistami nie ma i nie może mieć w garści drukowania jakichkolwiek rzeczy, nic więc dziwnego, że w tej przepięknej, chrześcijańskiej i katolickiej dziedzinie bierutowcy narzucają ludziom swoje pojęcia i swoje wyobrażenia. Choinka ma zawsze czerwoną gwiazdę pięciopromienną na szczycie, postaci zaś na tych kartkach żywo przypominają muzyków, Kałmuków lub zgoła Mongołów.

Można by więc sądzić, że przynajmniej na emigracji, gdzie nikt nam niczego w zakresie naszych wierzeń, naszych poglądów, tradycji i obyczajów nie narzuca, potrafimy zachować takie obrázky na kartkach świątecznych, które najbardziej odpowiadają naszym chrześcijańskim pojęciom o uroczystości Bożego Narodzenia.

Ale gdzie tam! Wpadło mi właśnie w ręce kilka takich dziwolągów i zrozumieć nie mogę, jak można coś takiego rysować, a potem drukować i sprzedawać jako kartki świąteczne. Głównym i podstawowym elementem tej sztuki religijnej są bowiem

koty. Właśnie koty, albo, czasami, psy, jamniki. Na jednej kartce, koloru jaskrawo czerwonego, sledge kocisko i wytrzeszcza ślepie na ciebie a obok napis w pięknym, staropolskim języku: „Merry Christmas”. Na drugiej kartce, żółtej jak jajecznicca — dwa kociaki ciągną za dwa końce w przeciwnie strony „crackersa”, co widocznie również należy do starej polskiej tradycji związanej z uroczystością Bożego Narodzenia. Na trzeciej, koloru jasno fioletowego jakiś jamnik potwornej długości i z ogonem przechodzącym w gałązkę jemioly (też nawiązanie do polskich obyczajów), jest podobny do chińskiego lub japońskiego smoka, pożerającego napis „Merry Christmas”. Bardzo żałuję, że nie poznał żywcem autora tego obrzydliwa.

Wreszcie, dla kompletu, są również i kartki z kliszami pochodzącymi ze zdjęć fotograficznych. I tu, oczywiście, postać kota jest rzeczą najważniejszą i centralną, mianowicie czarny kot, przechodzący uliczkę, co, jak wiadomo, według polskich wierzeń oznacza szczęście, choć o ile pamiętam w Polsce uważano zawsze naodwrot a tylko w Anglii tak jak na tej fotografii.

Nigdzie ani śladu Bożego Narodzenia. Zagubiło się. Zastąpił je kot i jamnik. Nie ma choinki, nie ma żłóbka, nie ma pasterzy, nie ma gwiazdy betlejemskiej, ani Aniołów, nie ma przede wszystkim Rodziny Świętej. Ważniejsze i istotne w tym wielkim święcie chrześcijaństwa są koty i psy.

Wiem, że mi tu zaraz wypomną, iż, o zgrozo, niektóre z tych pocztówek były drukowane w drukarni „Veritasu”, więc nie ma się o co pieklić, bo myśmy sami temu winni. Dlatego mu-

sze od razu na ten niegodny zarzut odpowiedzieć. Były drukowane, rzeczywiście. Ale to nie były wydawnictwa „Veritasu”. Były to zamówienia obcych klientów, którym nie można było odmówić wykonania pracy, skoro w kartkach nie było żadnej zasadniczej herezji, przeciwnej katolickim pojęciom. Kartki świąteczne z kotami i psami grzeszą jedynie tym, że pomijają istotę uroczystości, której są poświęcone, że oddalają nas od polskich, tradycyjnych pojęć i obrazów. Każdemu wolno z okazji Bożego Narodzenia wyrysować i wydrukować co mu się podoba. Ale artyści chrześcijańscy, rysujący dla katolickich odbiorców na Boże Narodzenie, może i powinien wyrysować co innego niż psy i koty.

Nawet Anglicy, tak bardzo zlaicyzowany naród i to naród protestancki, wierni są pewnym religijnym elementom w swoich tradycyjnych kartkach świątecznych. Zawsze jest jakiś kościółek, zawsze jakiś wizerunek religijny, zawsze jest coś, co nasuwa myśl o Bogu. Obraz psów i kotów tej asocjacji nie wywołuje, choć to także stworzenia Boskie.

Dlaczego więc mamy w „postępie” i „nowoczesności” wyprzedzać nawet naszych gospodarzy angielskich? Są rzeczy, które nie dają się unowocześnić ani zmienić w swej istocie. Do tych rzeczy należą sprawy naszej wiary i obrazy, jakie ze sprawami wiary wiążą się w naszych umysłach od dzieciństwa. Nie zamazujemy tych obrazów dziełami, które wywołują niesmak i które nie odpowiadają naszym pojęciom o uroczystości Bożego Narodzenia.

Michał Osa-Gderski

ROZRYWKI UMYSŁOWE

KRZYŻÓWKA Nr 48

POZIOMO: 1. Niektórzy bardzo się o nią ubiegają, lub imię żeńskie, 3. Utwór religijny, 8. Liczba określająca pojemność statku, 9. Rzeka we Włoszech, 10. Ptak, 11. Inaczej abażur, 13. Metal, 15. Zaraz po wojnie modny był tego rodzaju z kawałków składany dom, 18. Część pieca, 20. Tytuł ukraiński, 21. Rodzaj zupy, 22. Tak jest w zimie w Polsce na polach, 23. Egzotyczne zwierzę, 24. Rzeka, którą się zawsze łączy z drapieżnym zwierzęciem, 25. Drobne pismo lub generał.

PIONOWO: 2. Unosi się nad wodami, 4. Mózg jednostki wojskowej, 5. Dziwnie okazuje swój strach, 6. Imię i nazwisko króla polskiego, 7. Tak wyglądała prawie cała Warszawa po wojnie, 12. Nie osoba, lecz..., 14. Drapieżnik morski, 16. Narzędzie ogrodnika, 17. Instrument go wydaje, 19. Miasto znane z opowiadań Homera, 20. Rzucana bywa pod nogi.

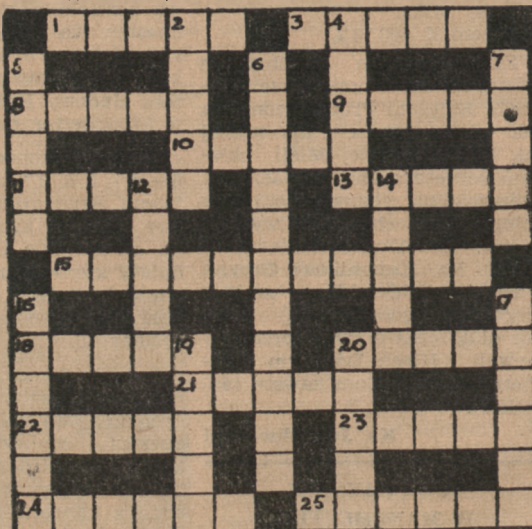
Rozwiązania należy nadsyłać do dnia 8 grudnia. Za prawidłowe rozwiązanie redakcja przyzna w drodze losowania nagrodę w postaci kuponu wartości £ 1 na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritasu”.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 45

POZIOMO: Centurion, biało, wyciąg, skecz, matnia, zabawi, szkoła, Sodoma, Orion, markiz, efendi, pretensja.

PIONOWO: Chałat, troska, Rawicz, naiwna, burmistrz, Garibaldi, sioło, zagon, piknik, aromat, sotern, opinia.

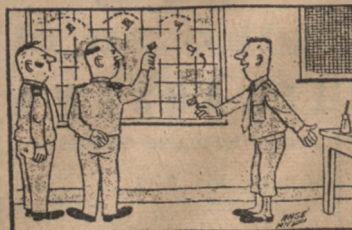
Nagrodę w postaci kuponu wartości £ 1 na dowolnie wybrane książki z księgarni „Veritasu” otrzymuje na podstawie losowania p. Emilia Augustyniak, 3 Polish Hospital, Penley nr. Wrexham, Denbs.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: 12, PRAED MEWS, LONDON, W.2, Telefon: AMB 6879. VERITAS FOUNDATION PUBLICATION CENTRE. Prenumerata (z przesyłką) płatna z góry: miesięcznie 2/6; kwartalnie 7/-; półrocznie 14/-; rocznie 28/-. Niezamówionych rekopisów Redakcja nie zwraca. **OGŁOSZENIA:** 1 cal przez 1 lam — £ 1. W tekście 50% drożej; na pierwszej stronie 100% drożej. Za każde następne ogłoszenie tej samej treści — opust, zależny od ilości ogłoszeń. Nekrologi 10/- za cal. Ogłoszenia drobne: 1/- od wiersza. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada. **PRZEDSTAWICIELSTWA ADMINISTRACJI:** ARGENTYNA — „Libreria Polaca”, Serrano 2076, Buenos Aires.

AUSTRALIA — „Vistula” (Australia) Pty, 77, Pitt Str., Sydney oraz „Spoelm”, 85, Wattle Ave., Royal Park, Adelaide, S. A. **BELGIA** — E. Kulakowska, 101, Rue Auguste Lambiotte, Bruxelles. **BRAZYLIA** — Z. Kietlińska, Av. Batel 1514, Curitiba, Parana, oraz Rev. W. Slapa, Rua Marques de Abrantes 215, Rio de Janeiro. **FRANCJA** — Przedstawiciel Generalny — „Libella” Librairie, 12, Rue St. Louis-en-l’Ile, Paris IV. **HOLANDIA** — B. Galas, Fagelstraat 15A, Breda. **KANADA** — Canadian Mosaic Publishers, Suite 1, 4118, Western Ave., Montreal 6, oraz International Book Service, 57, Queen Str. W., Toronto oraz „Rade-gast”, 570, Aberdeen Ave., Winnipeg, Man. **NIEMCY** —

S. Mikiciuk, Seehammerstr. 4, Bar. 16 B/2 (13B) München 54 oraz „Informacja Prasowa”, Postfach 86, (23) Quakenbrück. **NORWEGIA** — B. Lubiński, Fagerturveien 14, Bestun ved Oslo. **STANY ZJEDNOCZONE** — „Gryf Publications”, 615, Henry Str., Utica, N.Y. oraz M. Kijowski, 13171, McDougall, Detroit 12, Mich., oraz J. Stojanowska, 424, Ave „E”, Bayonne, N. Jersey oraz „Pomoc” — Export Import, 761, Fillmore Ave., Buffalo 12. N.Y. **SZWAJCARIA** — Mgr A. Bocheński, Case Postale 19, Fribourg 2. **SZWECJA:** Mgr B. Kurowski, Lund. Revingegatan 13 B. **WŁOCHY:** Mme Z. Bulhak-Jelska, via Salaria 300 C, Roma. W sprawach prenumeraty i ogłosz. prosimy porozumiewać się z przedst.

JESZCZE JEDNA DYWIZJA
— Panie generale, mamy tu jeszcze jedną dywizję pancerną, która spadła ze stołu!